

SOKOL AMERICKÝ.

Entered at the Post Office at New York, N. Y., as Second Class Matter.

Ročník XXI.

NEW YORK, 15. ČERVENCE 1899.

Číslo 7.

Předplatné pro členy na rok.....50c.
Pro nečleny.....50c.
Do Čech na rok.....1 zl. 50 kr.

ORGÁN NÁR JED. SOKOLSKÉ.

Pořadatel: Dr. K. Štulík, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill.
Tiskárň a výpravčí: F. Lier, 410 East 71st Street,
New York, N. Y.

Listárna redakce. — Přispěvky a dopisy do Sok. Am. musí být v rukou pořadatele do 5. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny. Rukopisy uschovají se na dobu 3 měsíců, pak se zničí.

Listárna výpravčího. — Přestěhování nechť oznámí výpravčímu přesídlivší Sokol sám, možno-li do 3. neb 4. toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nové, odstouplé a vyloučené členy nechť oznamuje tajemník neb účetní výpravčímu pravidelně každý měsíc.

OBSAH.

V sokolském ruchu. — Duše a tělo. — Veřejné cvičení turnerů v Douglas Parku v Chicagu. — Soustava tělocvičná. — O tělocviku dospělých s hlediště lékařského. — Stručný pokus dějin metodiky tělocvičné. — Ze žup Východní a Střední. — Nová tělocvična. — Slavnostní řeč B. Bittnera při položení základního kamene k budově Sokola Chicagu. — Plzeňský Sokol od r. 1879 do 1899 — Dopisy z Filadelfie, Omahy, St. Louis, Chicagu, New Yorku a Detroitu. — Účetní zpráva jednatele výk. výb. N. J. S. a drobné zprávy a oznámení.

V sokolském ruchu.

Chicago, 7. července 1899.

Není ani nejmenší pochybnosti o tom, že všichni bratři, mající jen trochu zájmu o kurs, zvědaví jsou dovědět se, jak asi hochům toho neb onoho sboru se vede.

Pokusím se, bych krátce jen, co možná krátce pravím, neb nemám času ku psaní, nastínil život bratrů v kursu těm, kdož nemohou přijít na nás se podívat.

Na myslí mám dvě věci a to je zábavnou stránku naši, však i trochu peprnou a tím myslím práci naši.

Sešli jsme se k vůli práci a proto začnu o ní napřed.

Ráno se vstává, to ví každý, jen že v rozdílném čase.

Hoši přespávající v kasárnách Plz. Sokola, vstávají dosti vesele a i dosti časně. Vtipů neschází a když každý shledá punčochy a střevice, chopí se svých poznámek a pak umlká všecken hovor.

Každý louská to, o čem nadělal sobě poznámky; zříme tu pak mnohé kyselé obličejce a z toho lehce poznáme, čím který bratr se as zabývá. Máme totiž přednášky, s nimiž většina je seznámena již předem. Máme však také mnohé, jež byly nám všem španělskou vesnicí a tu přestává nám někdy mozek pracovat.

Když přelouskají se poznámky, jde se k snídání, jež všem dobře šmakuje. Po snídání dá se ještě mnohé do pořádku a v 8 hodin zasedne se k přednáškám.

První hodinu vykládá br. Dr. Štulík o soustavě. Předmět tento mnohým dobře již známý, jde hladce ku předu. I těm kdož na štíru jsou se soustavou naši, jde to dosti lehce, dík jadrnému a srozumitelnému přednášení Dr. Štulíka.

Po soustavě přichází méně vděčný předmět: kuzele. Kojme se naději, že později se bude hochům lépe zamlouvat. Zatím však dělení a třídění kruhů a poloh mnohým nechutná.

V třetí hodině hrajem si na děti a zdá se, že br. Čermák tomu rozumí jak z velkých mužů nadělali chlapce. Hodina tato je pro všechny zábavná a myslím zvláště hry dětské.

Mnohý ze čtenářů by se zasmál, kdyby viděl vážného br. Tesaře, jak po břiše prolézá druhému skrz nohy, jak se br. Martyny mračí, když jej někdo upřímně natře přes záda, čemuž opět br. Uher (Dačkář) upřímně se směje třeba 5 minut, majez toho velkou radost, stane li se někomu něco, co mu není právě po chuti. Dobrý humorista našel by tu látku, již by tak hned nevyčerpal.

Poslední hodina dopolední je šerm. Kdo mnoho sedí, tomu málo chutná. Pořadatelé kursu připravili před polednem předmět, při němž se krev rozproudí a pak i lepší apetýt se dostaví.

Zde vede se opět mnohým hůře, ačkoli ne zle. Šerm se hochům líbí a to je hlavní věc při šermu. Kdo nešermuje s chutí, ten nikdy šermířem se nestane. Při zápalu a chuti, již hoši k šermu chovají, doufám, že budeme rychle pokračovati. Látka je pracována br. Čermákem a to znamená tolik jako že znamenitě.

Po šermu se jde k obědu.

Hodina vyhrazená pro oběd a odpočinek uběhne tak rychle jako vše co rádi máme. Lépe jsou na tom hoši ubytovaní v Sokole. Chicagští než doběhnou domů a zpátky, ztratí všecken čas a nezbude jim ho k jídlu.

V jednu hodinu začne se na novo. Pátá hodina je anatomie. Ta zdá se nám trochu nezábavnou, ačkoli se všem dosti líbí. Je to pro nás však něco nového. Výrazy a jména neznámá a proto mozek napínající.

Přebíráme se v kostích jako hrobaři a nestane-li se z některého nás dr. Brčko, bude to zázrakem.

Šestá hodina: fysiologie. I zde si převracíme pojmy a dá nám to mnoho práce, by spracovali jsme si poznámky o buňkách.

Sedmá hodina je opět lehčí. Basket-ball. Honíme se za míčem a skáčem až nás nohy brnějí. Nasmějeme a upachtíme se s dostatek, tak že na zábavě ani pohybu nedostatkem netrpíme.

Osmá hodina: Tyče nebo I n d o r. Lépe se líbí hochům hra míčem až na to, že mnohý si počíná trochu nejapně, což vzbuzuje u všech veselost.

Pak je konec přednášek a cvičení, však každý by se zmýlil, kdo by řekl, že práce.

Každý sebere své poznámky a hajdy někam ke stolu, kde všechno se přepisuje na čisto, což dá několik hodin práce.

Teprve když vše je napsáno, dostaví se chvilka odpočinku, pro nás všechny velmi vzácná proto, že je příliš krátká. Ba je tak krátká, že mnohdy již je čas ku spaní.

Nebručí se však mnoho — každý je si vědom toho, že přišel aby pracoval a ne zahálel. Někdy nám ubohým posluchačům však předce na mysl připadne, že všeho moc škodí, třeba to i učení bylo.

Škoda, že pro druhý oddíl mého povídání nemám již více času. Rád bych napsal mnohé příhody legrační, ku př.: Sedíme po vši práci a tu a tam mluví se o té neb oné přednášce. Každý má nějakého koníčka. Br. Uher se těší, jak prý vykurýruje mamince nohu a br. náčelníkovi Vančurovi hlavu a žaludek. Už prý jim psal, aby k doktorům nechodili, on že zde studuje anatomii a fyziologii, oni pak prý budou jeho první pacienti. Východních hochů je zde více a že jsou dobří bratří poznal jsem z toho, jak s velkou ochotou se nabízel br. Švarc (Brooklyn) Uhrovi, že bude-li třeba operace, jemu pomůže.

Dnes jsme byli překvapeni zprávou, že jeden bratr, K. z M., dezertoval. Zůstane-li to jen při tom jednom, nebude tak zle, jen aby jich pak, než bude po kursu, nebylo více.

Končím proto, že nemohu dále, musím po svém. Lechtá mne mnohý nápad, však nic platno. Na zdar!
A. Haller.

NB. — Byl bych zapomněl, zítra, v sobotu, budeme odbývatí schůzi všech posluchačů za tím účelem, bychom požádali výkonný výbor, by všechny přednášky shrnuté v celek vydaly se tiskem v jedné knize, kteráž by pak měla velkou cenu pro každého cvičitele. I ten nejrychlejší písmák nestačí si dělat poznámky tak rychle, jasně, by jim po čase úplně rozuměl. Kniha taková byla by nejlepší pomůckou tělocviků, jakéž až dosud citelně postrádáme. A jsou přednášky, jichž cena je vskutku velká a jen vydáním spisu dala by se zachovati. Jsme jisti, že krok ten každý Sokol bude schvalovat.

Duše a tělo.

(Píše L. A. Fischel z Philadelphie, Pa.)

Dle vzdělanosti národa stanovíme jeho stupeň při pokroku světovém. Národ, který o školy — nejlepší to prostředek k docílení vzdělanosti — málo se zajímá, upadá pod jakousi duševní nadvládu národa jiného a onen národ, jenž pod touto nadvládou dosti rychle se k pokroku nevzchopí, ztrácí svoje stanovisko národní úplně.

Národ, jenž nemá vzdělání žádného, nazýváme divokým i hledíme jej dle našich náhledů (někdy i pochybených) k pokroku přinutit

Vzdělanost jest tedy ten cíl, kteréhož svět chce dosáhnouti a zdaliž tou pravou cestou a všestranně správně kráčí, ponechám k posouzení laskavému čtenáři a pokusím se jen krátce odůvodnit, že k docílení úplné vzdělanosti jest nám bráti zřetel na pěstování vývinu ducha i těla.

Jest bez nejmenší pochybnosti dokázáno, že pěstování vývinu ducha i těla jest totožným úkolem, úkolem dosažení vzdělanosti, že jedno bez druhého cíle v plnosti nedosáhne, že musí tedy oboje za nerozlučné považováno a stejnoměrně pěstováno býti.

Soustava svalů jest ústrojí, jež vyřizuje jednání myšlenky, totiž duševní činnost a jest tedy jakýmsi neviditelným ukazovačem čivní činnosti. Duševní činnost sestavuje plány a provedení případně vždy jen soustavě tělesné, nemůže tedy žádná myšlenka projíti duší, aniž by se ona s výkonem na tělo nespolehla. Může býti lepšího důkazu souvislosti těchto dvou činitelů?

Chceme-li tedy dosáhnout úplného vývinu duševního, musíme při pěstování jeho pěstovat též vývin tělesný, ne snad pouze proto, že tělu jest vykonati myšlenku, totiž práci duševní, nýbrž též a to hlavně z té příčiny, že tělesný vývin podporuje postup vývinu duševního.

Kdyby každý učitel neb cvičitel tělocviků byl vědom té souvislosti duše a těla a vzhledem k tomu působil svým vlivem na ducha i tělo jemu svěřených žáků, byl by mnohem rychlejší pokrok ve prospěch úplné vzdělanosti docílen.

Máme takových cvičitelů?

Doufejme, že cvičitelský kurs v Chicagu se nám o takové postará, že nám naše posluchače co všestranně vzdělané cvičitele navrátí.

Veřejné cvičení turnerů v Douglas Parku v Chicagu.

První neděle v červnu, ve 2 hodiny odpoledne, bylo v Chicagu počasí, právě chicagské počasí, kde krev v žilách se téměř vaří, kde energie tepelná se v těle stává, nemohouc odcházeť do vzduchu horkého vodními parami přesyceného, kde povaha člověka chladného-bílého stává se neklidnou, však lhostejnou. Měli jsme snad nechati obývat kraje tyto člověku žlutému, jenž snadněji nese změny a výstřednosti povětrnosti krajů těchto.

A nebude to zde lepší, dokaváde nebudou zde založeny rozsáhlé mohutné lesy jehličnaté na vhodných k tomu místech. Toť však povinností vlády zemské. Ale ta chudák nemá ani času postarati se o sebe, ač hledí co může, aby zaopatřila pro sebe a své milé nějaký útulný kout na této zeměkouli a pak radí, aby se volila vláda jí podobná, by spíše uchránila lup svůj.

Není naděje, že se toho dočkáme my, ale přáli bychom to té malé drobtině, jež se počíná již scházeti ku cvičení, jevíc chuť k lepšímu životu. Ale unavenost pozoruješ všade i na té drobtině. Jde volně, váhavě, v nepořádku tu i tam si propěvuje anebo v rytmickém tempu ohlašuje, odkud a čí je, schází se ze všech stran, někteří s bubeníkem a pištcí, jiní přijíždějí v dostavníku a někteří i s praporem. Tamhle jde hlouček mužů zvláštního útvaru. Napřed dva vůdce s tasenými šavlemi na osmistup od sebe vzdálení, za každým vůdcem stejný počet turnerů v zástupu a zástupy ve středu svém jsou spojeny bubeníkem a pištcí, tvoříce podobu velkého

H. Hlouček ten znázorňoval povahu starých Němců, malým počtem zabrat mnoho místa.

Kolem rozsáhlého cvičiště, na nějž slunečko praží až mile, nakupeno lidu, jenž trpělivě snáší teplo i tláčenici. Dobře činí, spíše zapomene na teplo.

Na západní straně cvičiště jsou již mužové ku cvičení připraveni, na straně východní ženy ještě upravují svůj oblek, jenom malé žacky jsou připraveny. Již přichází náčelník, aby dal ženskému oddělení povel k pochodu. Vezme doutník z úst a dává rozkazy, hudba počíná hrát a s obou stran jde cvičící členstvo mužské i ženské do středu obrovského cvičiště, jen ženy nejdou. Náčelník přistoupil k plotu a zahodiv doutník, jenž mu již i v ruce překážel, volá a kývá tam do davu, ale toto — nedovolal se, — ženy, jež patrně chtěl do proudu dostat, stály na místě, jenž do areny z oblekárny vede a vesele štěbetaly — až najednou spozorovavše, že proud je již daleko, jako když do vrabců střílí, úprkem každá co mohla a každá zvlášť hnaly se přes cvičiště cestou nejkratší, aby dohonily žacky.

Tak dostali celou sílu na cvičiště, dobře přes 600, muži na jedné, ženy na druhé straně, čelem proti sobě, na zadní podélnou stranu cvičiště, odkud točně do středu nastupováno k cvičením společným.

Cvičit počali malí žáci a žacky cvičení prostná, nastoupeno v dvanáctistup, tak že žáci tvořili střední osmistup a žacky na vnějších stranách dvojestupy. Cvičení prováděli ti malí velmi pěkně, bylo viděti pilnou přípravu a vůli dobrou, celek ale trpěl velmi špatným rozstupem, což by se těm malým prominulo, kdyby cvičitelstvo bylo hledělo alespoň snahou ukázati, že lepšího si přejou. Ale toto, snahy po úchvatném dojmu jednotnosti nebylo! Suad si mysleli, že je dosti, když ukážou počet a ne jednotnost.

Odchod z místa cvičení děl se bočně ze středu k horní a dolní metě, tak že se dělili na dva stejné tábory. Odchod tento mohl zanechat v paměti obecnstva velmi dobrý dojem, kdyby se bylo šetřilo pravidel cvičení pořadových, ale zdá se, že turneři chicagští věnují cvikům tímto pramalou pozornost.

Místo opuštěné zaujaly žacky větší ku cvičení kužely. Při hudbě, za hlaholu stejného pochodu, kde jenom takt na nepatrné pokyny cvičitelů se měnil, dle povahy cvičení, cvičila se všecka cvičení společná. Cvičení kužely bylo nejlepším číslem všech cvičení prováděných. Zde dočasnost a stejnost pohybů, dobře volených cviků, došla možného vrchole vzhledem na žacky, jež je prováděly, a nebyti zde těchže chyb, špatného rozstupu, zákrytu a řad, mohli je zaznamenat jako velmi zdařilé.

Po nich nastoupili ku cvičení činkami větší žáci. Cvičení jednotlivců bylo velmi pěkné, ale stejnost zde nebyla v míře žádoucí a nedostatek ten byl ještě zvětšen chybami výše činěnými, (špatné řady a rozstup) Ženy před nastoupením ku cvičením prostným provedly jakousi směrovou rej. Ale cvičení taková vyžadují velkou píli a pozornost, jinak jsou ničím a lépe jich nechat než špatně provádět. Ozbrojena jsou každá v každé ruce praporem amerických barev slušné velikosti, prováděly cvičení prostná, jež jsi valně neviděl, za to mihání pra-

porců po celém tom množství s nestejnou dobou, k čemuž vítr značně přispěl, vábilo zrak.

Ty ženy! Stále chtějí něco nového, něco zvláštního! K čemu praporec? Cvik nestíží! Tu jej spíše zakryl. Krásy ženě nedodá, ani lačností pohybu! Jenom když se to líbí — ale komu? Ženě!

Konečně cvičení mužů tyčemi dodalo celému cvičení pěkné zakončení. Rázný pochod, jenž u všech ostatních chyběl, alespoň muži trochu ukázali, u některých zvláště byl krok jistý, pevný a lehký, ale zákrytu se mnoho nedbalo.

Při nastoupení ku cvičení tyčemi se rovněž hlavních pravidel cvičení společných, zákrytu, rozstupu a řad, nedbalo, čímž cvičení jinak velmi pěkné valně trpělo. Cvičení tyčí zdá se, že turneři věnují pozornost velkou, neboť pohyby některých jednotlivců byly až vzorné. Muži již valně starší prováděli cvičení s patrnou zálibou a hravě, čehož by si mohli někteří našinci všimnouti.

Na konec členstvo jsou staženo stejným d le m k horní a dolní metě, mělo poznovu nastoupit, aby všichni najednou různé své cviky provedli. Nastal sestup do středu cvičiště, jenž se více tahanici nežli pohybům členstva na povel zvyklému podobal. Po delším namáhání docíleno žádoucího rozstupu, tak že se se cvičením počítí mohlo. Ve středu mužové a po obou stranách stejným dílem ženy, žáci, žakyně, menší žáci a na koncích žacky nejmenší. Členstvo takto zaujalo téměř celý prostor velikého cvičiště. Dojem velikého počtu dosti malebně rozestaveného byl veliký, ale pořádek malý. To zaviněno bylo nedostatkem povelů se strany cvičitelů, neboť členstvo by bylo zajisté poslouchalo, kdyby se mu bylo v čas velelo.

Obecnstvo o tom ovšem málo vědělo, z lálo se, že ani nic nepozoruje. To nepříjemné teplo snad bylo vinno, že ani to pěkné cvičení kužely neodměnilo potleskem. Tu i tam jako by byl některý chtěl, ale honem přestal.

Turneři chicagští ukázali cvičením tímto velký počet členstva, zálibu a pilnost ve cvičení, dobrou školu a schopné cvičitelstvo; pěkné to vlastnosti. Bylo by na čase, aby také Sokolové ukázali, co umí a mnoho-li je jich.

Fr. Zborník.

Soustava tělocvičná.

Napsal Ferd. K. Schnepf.

(Dokončení.)

O sestavách či kombinacích.

Sestavy jsou výbornou částí naší soustavy, která přesně rozvrhující druhy cvičební navzájem je v poměru vespolném vylučuje, čímž umožněna existence způsobu sestav na vědeckém základě totiž theorii kombinační čili sestavové:

Počáteční a konečné vlastnosti pohybů podávají tu možnost, že je lze k sobě přiřadovati čili, že konečný pohyb prvku jednoho dá se připojiti k počátečnímu pohybu prvku druhého atd., čímž dosahujeme toho, že můžeme pohyby spojovati, sestavovati či kombinovati resp.

jednotlivé cvičební tvary v sestavu čili kombinaci tělocvičnou uváděti.

Je tedy sestava či kombinace cvičební spojení dvou nebo více tvarů tělocvičných v nepřetržitou, ladnou jednotu čili výkon kombinační.

Kombinovat lze elementy druhu jednoho a téhož nebo i více druhů rozdílných, jak z příkladů níže uvedených vyzívá.

Trváme-li na pravidlech aesthetických; nutno ze sestavy vyloučiti cvičení resp. každý takový tvar, který by ladný a spojitý dojem ničil.

Proto nelze libovolně přiřadovati tvary cvičební třeba jak se nám nahodí, nýbrž tak, aby plyně za sebou bezprostředně následovaly a tím v souvislý, svěží a hladký celek splynuly; na příklad:

Sestava z jednoho druhu: Výšvih únožmo, přešvih únožmo, únožka, na koni na šír s madly.

Sestava z více druhů: Přemyk, vzepření vzklopno, toč napřed, přemet na hrazdě.

Sestavy možno však skládati netoliko ze cvičení nářadových, nýbrž i při cvičení prostných, pořadových i úpolů; ku příkladu:

Kombinace prostných a stejného druhu:

Zanožit, předpažit, přednožit, vzpažit.

Jsou to čtyři elementy jednoho druhu, totiž: pohyby paží a nohou.

Sestava úpolů: Při šermu šavlí:

Pohroz vrch, dosek z pod atd. a podobně.

Rozeznáváme také sestavy hlavní a vedlejší, podle toho kombinujeme-li druhy hlavní nebo vedlejší (nadřízené nebo podrízené).

Kombinací hlavní na hrazdě je spojení vzepření a toče ku příkladu: Vzepření vzklopno, toč napřed (odskokem), nebo obdobná: Vzepření tahem, toč napřed zvolna; kombinace podrízená (vedlejší) vznikne, udáme-li blíže vzepření závěsem a toče závěsem, příkladně: Vzepření závěsem v pravo uvnitř, toč v závěsu na zad.

Stejně tak u cvičení prostných. Pohyby paží a nohou = sestava hlavní, předpažit a přednožit = sestava podrízená.

Kombinace hlavní jsou osnovou, z níž se vyvíjejí sestavy podrízené.

Dále rozlišujeme sestavy dle počtu elementů v té které obsažených — tudíž sestava dvojná, trojná, čtverná atd. složena-li ze dvou, ze tří, ze čtyř prvků atd.

Sestavy tahové a švihové jmenujeme vzhledem k jejich ruchu t. j. skládají-li se převahou buď ze cvičení tahových, buď ze cvičení švihových. (Viz výše příklad se vzepřením na hrazdě.)

Kombinace záměnné a neměnné dle toho, jakým způsobem tvoření sestavy činíme, zda-li se záměnou nebo bez záměny; přiřadujeme-li k elementu tvary totožné nebo tvary následující nikoli však předcházející, jsou to sestavy neměnné, připojujeme-li tvary tytéž, následující i předcházející, povstávají sestavy záměnné.

Mimo to známe sestavy sousměrné a nesměrné (proti srsti) a sice to se řídí směrem cviků v kombinaci. Následují-li tvary za sebou stále jedním a týmž směrem pohybů a spojitě se spolu združují, vznikají sestavy sousměrné, na př.: Výkrut na zad, výmyk předem, podmet

na kruzích; radí-li se tvary za sebou a spojitě sice, leč ten a zase onen tvar různým směrem, povstává sestava nesměrná, na př.:

Výmyk předem, sešín na před, průvlek, výšín zadem, sřit na zad na hrazdě.

Sestavy souměrné jsou mnohem ladnější a hladší a pro zrakový dojem ladnější, kdežto sestavy nesměrné někdy kostrbatý a tvrdý dojem budí.

Sestavy tvoříme dle společné osnovy; avšak nesprávné je, chápeme-li sestavu dle posledního jejího elementu a dle toho v týž druh ji řadíme, dlužno přihlížeti ke společným prvkům, v ní více méně zastoupeným, a dle toho, které elementy společně převládají, souditi na druh kombinace.

Vis a přesedání nemožno v sestavu skládati.

Jako podstatnou část kombinační nečitáme:

1. Základní postavení, resp. polohy, z nichž vycházíme.

2. Dopomoc, již nazýváme takové menší, podrízenější pohyby, jež jsou naprosto nutny k provedení určitého cviku vůbec nebo cviku (v sestavě) následujícího t. zv. mezikmih, pokmih, výskok (obmezeně) atd.

3. Doprovody, pod nimiž vyznáváme pohyby menší, vedlejší, sloužící buď k stížení neb měnné povaze cvičení, jako jsou: potlesk, klopení, kmitání, výtah (při kmihu) a pod.

Jak je nám možno sestavy nacvičovati?

Sestavy dané nebo osnovou naznačené, vyjádřené, nacvičujeme a probíráme (methodicky) asi tímto způsobem:

1. Pomocí prvků, jichž rozborem a rozčleněním sestavy dosáhneme a pak v průpravné sestavy až konečně v sestavu plnou vnikneme a ji provedeme.

2. Rozkládáním sestav v sestavy jednodušší průpravné: sestavu čtvernou ve dvě dvojnou, v dvojnou, a přihráním dalším trojnou, až čtvernou a podobně.

3. Postupným přiřadováním nových tvarů od elementu až v danou sestavu.

Zřejmo, že tyto články vespolek se podporují, jak samo sebou v dobré sestavě možno.

Podstata sestav je dosti zajímavá a rovněž i vlastností jich. Při tvoření sestav nepodléhá skládání náhodě, nýbrž naopak, s výpočítavou jistotou složíme si kombinace z různých i libovolných prvků a to v skupiny přehledné, příbuzné i rázu určitého, známe-li ducha soustavy a sestavy a látku tvornou.

Význam a důležitost sestav je význačná.

Kombinační duch či podstata slouží nám i v praktickém výcviku, když methodicky probíráme těžší cvičení: výmyk, přemyk, vzepření atd.

Pro celek soustavy a pro věc tělocvičnou ceníme si kombinací proto, jelikož prostřednictvím jich tvorby poznáváme bohatost a množnost cvičebních tvarů a přicházíme na nové a nejrůznější způsoby jich i cviků provádění.

Cvičenec jako jedinec má z ní mimo to i jiný užitek; sestavami stupňuje svůj výcvik, svaly a jich podstaty udržuje ve značnějším namáhání a napínání a tudíž i dokonalosti, cvičí vnitřní organismus, poněvadž trvání

tempo a způsob sestav navyká hlubšímu a značnějšímu dýchání.

Kombinace třetí paměť a zvyšuje chápavost a vzbujuje pochopení a tím i schopnost k samostatnému vytvořování tělocvičných sestav; podporují i vývin krasocitu a jeho pojmání a rozmanitosti v následování cviků, budí dokonalejší zájem pro tělocvik a mají účinek na zušlechtění tělocvičného umění vůbec a ustálení a dokonalosti odborného názvosloví zvláště.

Dalo by se ještě mnoho uvésti o podstatě sestav samých i k ocenění jich hodnoty, avšak předvedený nástin k pochopení a názoru snad stačí, jindy bude o nich podrobněji promluveno, a přecházím dále k

N á z v o s l o v í . *

Sbírka jednotlivých pojmenování a názvů, jež jednotlivým cvikům a tvarům přidělujeme (důslednou zásadou jmenování) je názvosloví či terminologie.

Názvosloví slouží k vzájemnému se stručnému a rychlému dorozumívání a odbornému rozlišování ve věci tělocvičné a umění cvičebním.

Pojmenování jednotlivých cvičení odvozujeme jednak podle vlastností pohybů, jednak podle vespolné vzájemnosti tělesné, jednak i dle vespolnosti tělesné a nářadové.

Je nám tu zpravidla směrodatným určením směr pohybu, poměr těla k jeho okončinám (úďům) a poměr těla k nářadí; poměry ty označují nám blíže a úžeji polohy.

Směry pohybu určujeme předložkou na, v(e) i sedmým pádem slova ku př.: na pravo, v před, stranou, napřed, nazad, na pravo (stranou) atd.

Poměr úďů k tělu značíme udáváním, zda pravou, levou paží nebo nohou cvik konáme a v jaké poloze se příslušná okončina nebo část ocitá; ku př.: upažit (v pravo), předpažit vzhůru, zanožit v levo, předklon, úklon na levo atd.

Ke stanovení polohy jsou podkladem osy buď těla buď nářadí nebo i těla i nářadí, jak zřejmo prvé ze cvičení prostných a druhé při cvičích nářadových.

Pokud zřetel na nářadí máme, jeví se nám poměr ten a určujeme jej dle toho, nalezáme-li se pod, nad nářadím nebo rovnoběžně s nářadím nebo kolmo k nářadím nebo rovnoběžně s nářadím nebo kolmo k nářadí; ovšem tu i osy tělesné jsou směrodatnými.

Hodnota správného názvosloví je přeznačná a doveďou ji podstatně jen odborníci posouditi.

Pokud naši terminologii máme na zřeteli, můžeme směle říci, že je na poměry naše výborná, důvodná, precenná, poněvadž založena na základech filologických i etymologických a fraseologických, takže i laikovi porozumění nečiní takových obtíží, jakých u jiných, pokud se týče jejich existence.

My můžeme říci beze vsí chvály a lichocení, že z cizích žádná tolik vyspělosti nevykazuje a také ceny té přesnosti nemá.

O tělocviku dospělých s hledistě lékařského.

(L'exercice chez les adultes.)

Napsal Dr. Fernand Lagrange, laurent akademie věd a medicíny, lékař poradní ve Vichy.

(Přeložil Dr. Hovorka.)

Dokončení.

Hrudní nebo dýchací tělocvik má za účel zaměstnávat svaly, jež ovládají vdech i výdech, ale hlavně vdech, ježto výdech jest většinou trpný.

Mluvíli jsme o dýchacím tělocviku při vypisování o užívání tělesného cvičení u dušných. Cvičení v této kapitole vypsanych, co postupu švédského tělocviku, způsobily ku povzbuzení a úsilnější výkonnosti plic, může jizbový tělocvik užiti. Tato cvičení sestávají z hlubokých samovolných vdechů, jež se vykonávají současně s velikým pohybem zvednutí a oddálení paží; končí se spuštěním paží v okamžiku, když se vydychuje, t. j. když vzduch se z hrudníku vypuzuje. Tento pohyb, který jest základním cvičením jizbové gymnastiky dýchací, musí se vykonávat zvolna a se silou co nejmenší. Pohyby paží ve skutečnosti nerozšiřují hrudník a nezvětšují objem plic, než jen tehdy, jsou-li rozsáhlé a umírněné. Záleží na této jediné podmínce, že mohou přivésti více vzduchu do hrudníku účinkem měchovým, jenž zdvihá žebra.

Jest chybou, jíž se často dopouštíme, že radíme za účelem hrudního rozvoje k svalovým výkonům velice důrazným, pažema vykonávaným, k cvičením na bradlech a kruzích na př., anebo k výkonům s těžkými závažími. Nesmí se zapomenouti, že všeliké svalové stažení paží velmi důrazně vyvozuje bezprostředně zjev hrudního úsilí (term. technicus), t. j. zastavení dýchání. Vyzovuje-li se úsilí, žebra se snižují a upevňují se na vynuceném výdechu, t. j. v držení, jež způsobuje stisknutí plic a proto se nemůže podporovati jejich rozvoj. Změnili bychom úplně výsledky dýchacích pohybů, jež jsme vypsali, kdybychom zamýšleli zvětšiti jejich důraznost vykonávající je za přispění závaží nebo činek jistého objemu.

Břišní tělocvik obsahuje množství snadných cvičení a na neštěstí málo známých ve Francii, vzatých většinou ze švédského tělocviku. Všechna ta cvičení mají za účel zaměstnávat svaly, jež obklopují útroby břišní, žaludek, játra, tlusté a tenké střevo.

Pohyby, které zaměstnávají svaly břišních stěn (přímé, šikmé, příčné) a hlubší svaly, jež zaujímají zadní stěnu břišní dutiny (ileo-psoas atd.) mají bezprostředné a následné výsledky. Bezprostředné výsledky se zakládají na mechanické činnosti, vtiskované pokrmům a pokrmovým zbytkům, aby je poháněla v zažívací rouře a též na důraznějším pohánění krve v žíle vrátnici, jež jde od zažívací roury k játrům. Následné výsledky spočívají na sesílení všech těchto svalových ploch a následkem toho na pravidelnější výkonnosti v jejich úloze, t. j. udržovati a stlačovati břišní ústrojí.

Podáme některé typy jizbového tělocviku, užitečné ve všech případech, kde břišní tělocvik se doporučuje, a které mohou skýtati velké služby při některých dyspepsických spojených s rozšířením žaludku nebo tlustého

střeva, při zácpě, při poruchách krevního oběhu v játrech.

1. Osoba jsouc natažena celou svou délkou na zádech zachytí se nohama za nějaký pevný nábytek, dosti těžký, by skýtal pevnou oporu — na př. pod postel — pak zkrříživši paže na prsou, zvedá se bez pomoci rukou. Při tomto pohybu se úsilí vykonává předními přímými svaly, jež jsou ohýbači trupu k pánvi a svaly psoasy, jež ohybají pánev k stehnům.

2. Téhož účinku se dosáhne opačným pohybem, t. j. ohnutím stehů k pánvi a pánve k hrudníku. Zde zůstane osoba položena trupem na zemi a zvedá nohy napjaté až do polohy kolmé i za ní.

3. Práce těchto svalů se může vynutiti ve stoji vzpřímeném, ohýbá-li se zvolna trup, až prsty ruky se mohou dotknouti země při nohách v kolenou napjatých; rovněž zůstává-li se trup v kolmém držení a ohnou se střídavě obě stehna, až octne se koleno ve styku s hrudníkem, a konečně, překračuje-li se přes hůl vodorovně drženou oběma rukama při vzpřímeném těle a napjatých pažích.

4. Otáčí-li se ve vzpřímeném postoji hrudník na pravo a na levo, a nohy a pánev se nepohnou, vykonává se tento pohyb především šikmými a příčnými svaly břišními. Vykonávají-li se pohyby tyto střídavě na pravo a na levo několikrát po sobě ráno a večer, může se opatřiti těmto svalům dostatečné cvičení k záchraně jich před úbytkem a slabostí, jakou tak často vykazují u kancelářského člověka.

5. Konečně prostý a snadný pohyb, jimž se může povzbuzovati činnost veškerých svalů břišních, jest pohyb otáčení trupu. I to jest ještě pohyb vzatý ze švédské gymnastiky. Ve stoji vzpřímeném se přiloží ruce v bok a trup se uklání na levo, pak v před, na pravo a konečně v zad, ale tak, že prsa jsou pořád v před obrácena.

Všechny tyto pohyby, jež jsme právě vypsali, jsou užitečné při léčení dispepsií, zácpy, špatného oběhu krevního v játrech a vůbec při všech stavech oblenění krevního oběhu v břišních žilách a při stavech ochablosti břišních útrob.

Patrně mnoho-li služby může prokázati v zdravotním ohledu jizbový tělocvik dobře pojatý. Nemůžeme dále vyhledávati podrobností místních účinků, jež se mohou požadovati, ale pochopí se na těchto příkladech, že jest snadno nalézti v katalogu buď francouzského neb švédského tělocviku prosté a snadné pohyby, nepožadující žádného přístroje, žádného zvláštního zařízení, a pomocí jichž lze dle vůle zaměstnávat veškeré svaly těla.

Nic tedy není snažšího, než docíliti přispěním jizbového tělocviku místních výsledků cvičení, t. j. vyvoditi mechanické účinky, jež jsou přirozeným přívlaskem ve výkonnosti každého svalu a též udržovati všechny svalové skupiny ve stavu pravidelného vývoje a všechny klouby ve stavu hebkosti a dokonalé pohyblivosti.

Naproti tomu tento druh tělocviku neposkytuje než velmi nedostatečných účinků povšechných, ježto nedovoluje než umírněných pohybů a slabého souhrnu práce, a řekli jsme, že povšechné účinky cvičení, t. j. činnost

dýchání, záhřevu, oběhu, byla v přísném poměru s množstvím vykonané práce.

Přece lze vymysleti jistá cvičení, jež, ač v jizbě vykonávaná, jsou přece namáhavá. Na př. dřep na špičkách hbitě a častěji opakovaný představuje velkou práci, ježto se zakládá na rychlém a opětovaném zvedání tělesné massy do jisté výše. Právě tak poskakování na špičkách a všechny skoky, buď prosté nebo přes motouz, mohou tvořiti část jizbového tělocviku a představují velikou svalovou práci. Mohly by tedy z tohoto důvodu vyvoditi povšechné účinky a povzbuzovati životní výkonnosti stejně jako cvičení na cvičišti.

Celkem jizbový tělocvik přes velké služby, jež může prokázati, nemohl by býti považován za bezúhonnou soustavu, nýbrž pouze za výpomoc z nouze, jako náhradní prostředek při nedostatku jiných cvičení, jimiž se obíráti člověku zvláštní okolnosti zabraňují. I sama povaha tělocviku jizbového má za následek ztrátu výhod širého vzduchu.

Může se mu vyčítati chudoba cvičení a proto málo zajímavosti pro ty, kteří nejsou stále zaujati jeho zdravotními výsledky.

Tento druh cvičení jest velmi doporučitelný pro slabé, rekonvalescenty, letité a zkrátka pro osoby, jež nemohou jiných cvičení vykonávati. Ale jest to tělocvik nedostatečný pro otlé, dnou stížené, diabetiky, nedokrevné, pro všechny vůbec, kteří chtějí ve cvičení nalézti prostředek k obohacení krve kyslíkem a povzbuditi lučebné výkony výživné. Dopustili bychom se neslýchané chyby, kdybychom ze zaujatosti dali přednost jizbovému tělocviku ve zdravotnictví silného a zdravého člověka.

Stručný pokus dějin metodiky tělocvičné.

Podává M. Řehořovský.

Mládež jakýchkoliv povah
přece jedním a týmž
pořádkem cvičena býti může.
Komenský: Velká didaktika R. VII.

Řekům přísluší první zaslouha prováděti tělesná cvičení, "gymnastiku", dle určitých pravidel.

Již při elementárním vyučování (od 6. r. počínaje), navštěvovali "palaestru", cvičili pod vedením učitelů tělocviku, paidotribův, "kteří měli na starosti nejen cvičení tělesná, ale vůbec dohled na celý život hochů, vedli je ke kázi, dobrým mravům, učili je náležitému držení těla, chůzi, pohybům a společenským mravům." (Scheiner).

Počínalo se cviky lehčími, postupně těžší následovaly, nezapomínáno na změnu cvičení a v pravý čas na potřebný odpočinek.

Methody té pozorně bylo šetřeno na cvičištech, vybírána tu přísně cvičení, věku a schopnostem mládeže přiměřená. (Scheiner.)

Tak se provádělo cvičení gymnastiky, jako výchovavací prostředek v Athénách.

Ve Spartě bylo veškeré vyučování vojensky zařízeno. Cvičení vedl paidonomos. Při provádění cviků méně se hledělo na krásu a stejnoměrné procvičení všech

úřdů, jako na vojenskou zručnost a vytrvalost. Stát se ujal vzdělání dítěte sedmiletého a je vychovával drsným způsobem.

Srovnáme-li oba způsoby, máme v Athénách tělocvick školský, ve Spartě vojenský.

Přihlédneme-li k rozdělení druhů, soustavy cvičební u Řeků, jsme překvapeni jednoduchostí, ana u nás již dosti bohatá látka se stále rozšiřuje. Ba nepochopitelné jest, jak mohli Řekové s tou omezenou a úzkou látkou učební buditi zájem, nevyčerpaný od věku chlapeckého až do úplné zralosti mužské.

Nemělť nářadí tělocvičného, jen ruční náčiní — činky, a jen jedinou podpěrnou plochu — podlahu.

Běh, zápas, skok, metání oštěpem a diskem jsou jejich hlavní cviky; k tomu přistupuje všeboj (pankration), nepočítající se do paedagogické gymnastiky. Mimo to prováděli gymnastické hry a tanec. Hry přizpůsobeny věku a povaze dětí. Největší oblibě se těšily v Řecku hry míčem (menším, prostředním a velkým) a to jak u hochů tak i dospělých. Též plavání pěstovali.

I děvčata cvičila, ovšem ne Athénanky, které v skrytosti domácí vyrůstaly, ale Spartaanky, kterým Lykúrgos cvičení zákonem stanovil.

Gymnastika u Řeků měla národní element, který pronikl všecken její život. Ona tvořila vynikající část výchovy lidové a vzdělání národního.

J. J. Krause charakterisuje ji takto:

“Řekové kladli za úkol své gymnastice: harmonický vývoj všech údů, sil, vloh tělesných, aby tělo mohlo čestně vyhovovati činnosti duševní. Úkolem jejím byla nejen fysická schopnost, nýbrž i duševní rozvážlivost, zmužilost, odhodlanost, z nichž by se těžiti mohlo v rozhodujícím okamžiku.

Římané neměli původně v oblibě gymnastiku, což se vysvětluje jejich rolnickým zaměstnáním. Považovali gymnasium za místo zahálky a za zbytečné zaměstnání. Teprve za doby císařské zařizovali Římané palaestry a gymnasia — ale pro vycvičení athletův.

Methodicko gymnastické vzdělání vidíme toliko u římských vojnův. Tito museli se dokonale učiti vojenskému kroku, v běhu tužiti, aby s větší prudkostí na nepřítel uderili a jej utíkajícího snadno dohonili. Skok pěstovali, by mohli překážky snadno přemáhati. Plavání byli nuceni se učiti nejen pěšáci, nýbrž i jezdcí.

(Pokračování.)

* Turněři chicagské župy odbývali sezení, v nichž se vyslovili proti výbojně politice naší vlády. V resoluci přijaté se praví: Před rokem naše shromáždění přijalo velkou většinou prohlášení války se Španělskem. Prohlášení to stalo se na základě vyslovení se a ujištění vlády, že nejedná se o válku dobývací, nýbrž o osvobození Kubánců ze jha španělského. Dnes jsme ale poučení, že ujištění ta nebyla poctivě míněna. Poznáváme, že se mocným a bohatým jednalo o to, aby pod falešným předstíráním opatřili si prostředky ku šíření kapitalistických zájmů v dobytých zemích a ku zaházení militarismu v této zemi. Proto protestujeme proti vedení války na Filipínách a obzvláště proti ukrutnému a našemu národu ke cti nesloužícímu způsobu, jakým se tam válka vede. — Dále zavrhnout též spolek s Anglií a navrženo požádati mayora Harrisona, aby Christ. Maier byl ustanoven opět členem školní rady. Konečně přijato, aby dne 4. července bylo provedeno velké turnerské cvičení v Douglas parku. — Trochu pozdě Němci prohlédli švindl politikářů.

Ze župy Východní.

Zpráva dozorce u jednoty v Little Ferry.

Dne 11. června navštívil jsem jednotu v Little Ferry. Rozvrh zaslal jsem týden napřed. Totiž: Stejnostranné pohyby paží skrčených a natažených, postoje rovné a sehnuté. Rozvrh na nářadí: bradla, vzepření, výdrž, m. přednožm. s obr. Skok o tyči do výšky, břemena na nohy a trup.

Kdybych byl celou tu osnovu i s tím rozvrhem vzal s sebou do kapsy, když jsem jel, tak by to bylo to samé, jako že jsem to poslal napřed.

Přišel jsem tam asi o půldesáté hodině ranní. Přišli mi dva Sokolové naproti k stanici, br. Charvát a ještě jeden, toho jména neznám, neboť on mi ho také neřekl, jenom mi řekl, že necvičí na nářadí, že se bojí. Myslím, že je tesař podle řeči. Na stavbě se nebojí lézt a těžké klády nosit, ale na nářadí se bojí. Nu, to se rozumí, že mně do oka moc nepad', ale když se bojí, tak mu to odpouštím.

A teď o tom cvičení a s tím cvičením. Ptám se, kdo je náčelníkem? Br. Tom. Tůma. A kde je? On bydlí v městě New Yorku a jeho úřad zastává br. Vác. Tůma. A kde ten je? Ten se bude brzy ženit a sbírá hosty na svatbu. Tu se mi přihlásil br. Václav Lázníčka, že já prý to mám za něj vzít.

Jáčku, bratře Lázníčko, tak dej znamení co cvičitel k nastoupení. On mi na to odpoví: „Jo, já nevím, co mám cvičit, on mi nic náčelník nepověděl, co a jak mám cvičit.“

“Kde máte osnovu a rozvrh, co jsem vám zaslal?” ptám se já.

“Zde je!” a br. Kávčík jako pokladník dopis onen mi podává, pravě, že jej dostal od br. Václava Tůmy, aby mně jej odevzdal, jelikož jsem jej žádal zpět.

Tak co jsem měl jiného dělat, nežli cvičit sám. Cvičili jsme hodinu, a sice 3 členové a 2 čekanci.

Po skončeném cvičení jsme šli k obělu. Obědval jsem u p. Janotoviče, za což jim srdečně děkuji, taktéž i br. Charvátovi, jenž mne na oběd pozval.

Ostatní si nechám pro sebe. Jenom to ještě musím podotknouti, že kdykoliv jsem navštívil jednotu v Little Ferry, nikdy nebyli bratři v tělocvičně pohromadě, vždy byli někde za štěstím.

Podle všeho postavili tělocvičnu, až tam někdy bude pilná mládež, by měla kde cvičit, ale ne pro sebe. Nu, také dobře, někdo toho přece užije.

Na zdar!

Frant. Chrástil, dozorce.

Ze župy Střední.

Uloženo mi, jako prozatímnímu tajemníku, abych podal zprávu o nově zahájené činnosti župy Střední v Sok. Amer.

Schůzi župní odbývanou dne 9. dubna 1899 zahájil bývalý náčelník župní Fr. Hešik a zvoleni následující činovníci: Náčelník Vojtěch Čuchna, podnáčelník Anton Červenka a Karel Hýbler, pokladník Frant. Sklenář. Tajemníka nebylo možno v této schůzi zvoliti a proto požádán bývalý tajemník, aby úřad podržel do příští schůze, kdy bude možno uvést knihy do pořádku a zvoliti nového tajemníka. Bratr Holas přání tomu vyhověl.

Usneseno schůze župní odbývatí každé první pondělí v měsíci.

V následující schůzi odbývané dne 1. května 1899 nebylo opět možno zvoliti tajemníka a protože se tentokrát ani bývalý tajemník nedostavil, poslav knihy po jednom z bratrů Sokolů, uvolil jsem se prozatímně úřad tento zastávat v té důvěře, že větší činnost a chuť ku práci sokolské v župě nastane. V této schůzi usneseno požádati sbory k župě patřící o pěticentový poplatek. Každý z přítomných náčelníků má se o to postarati u svého sboru; sborům venkovním tajemník má dopsati.

Usneseno odbývatí schůzku cvičičního členstva v neděli ráno dne 7. května v tělocvičně v Douglas parku.

Sokol pokladník nebyl této schůzi přítomen a proto nemohla býti kniha jeho porovnána; má býti do příští schůze obeslán.

Příští schůze odbývána bude dne 5. června.

Na zdar!

Karel Hýbler, proz. taj.,

824 So. Ashland Ave.

Nová tělocvična.

Sokol "Chicago" v České Kalifornii staví si vlastní stánek.

Chloubou rodáků našich v tak zvané české Kalifornii usedlých, bude zajisté nová tělocvična Sokola Chicago, jež právě s velkým nákladem se staví.

Nejen že bude vynikati svoji úpravou, ale ona stane se shromaždištěm, Mekkou, všech rodáků v oné části města.

Bude to první česká síň, kde nebude hostinec a kde nejlepší místnosti budou věnovány duševnímu vzdělání, škole a tělesnému výcviku.

Sokol Chicago postavy si pomník nezištné obětavosti ve prospěch našeho národa, který v této zemi svobody, v městě zahrad se usídlil. Řídí se heslem, že jen v zdravém těle zdravý sídletí může duch. Tělo zdravé pak lze jen vychovati v zdravých, vhodně upravených místnostech a těch se dostane bujarým Sokolům Chicago ve vlastním jejich stánku, na jehož zbudování od let svého založení pomýšleli. Nejvšelijší tužba jejich spěje ku konečnému rozluštění a nebude proto z místa, když zmíníme se o celém podniku v kruzích českých rodáků kalifornských nad miru důležitým, trochu obšírněji.

Sokol Chicago povstal sloučením dvou sborů v Kalifornii stávajících, Kalifornie a Tyrš. Spojení stalo se dne 4. března 1892 skutkem a nový sbor čítal tehdy 67 členů. Nadchnutí láskou ku myšlence sokolské pracovali ze všech sil, aby sbor jejich prospíval. V každém počinu byli provázeni zdarem a proto záhy pomýšleli na to, aby měli svůj vlastní stánek, kde by činnost svoji ještě zdvojnásobili, aby do nejmenších podrobností přání zakladatelů Sokolstva vyhověli. Místnosti, v nichž se zdržovali, nijak potřebám sboru Sokola Chicago nevyhovovaly. Nejdříve as rok používali místnosti Rausových na 25. ul. a Francisco Ave., na to po roce přestěhovali se do nových místností Novotného, nyní Hlavových, na 22. a Troy ul. Když pak pro různé malichernosti museli hledati si nové místnosti, usídlili se u Ferd. Millise na 22. ul.

Zápravami, největší přízni povždy se těšících, pomohli si ku větší částce peněz, za níž r. 1894 zakoupili na Kedzie ave. mezi 23. a 24. ul. tři loty. Zdar ve všech podnikcích provázal je i na dále, takže během dvou následujících let pozemky ty úplně vyplatili, davše za ně \$4500.

Tim dán podnět ku přemýšlení, jak by co nejdříve budovu na pozemcích těch vystavěli. Roku 1897 sbor rozhodl stavěti a dal

také plány i rozpočty vyhotoviti. Se stavbou však nemohlo se počítati, an pro peněžní tiseň nebylo možno získat dostatečnou půjčku. Vše proto ponecháno na dobu pozdější, záměrům těm příhodnější. Když loňského roku poměry hmotné počaly se lepšíti, Sokol Chicago v listopadové schůzi stavební výbor obnovil a dále již s provedením stavby neprodléval. Vyřízení záležitosti té, velmi těžké, svěřeno stávajícímu výboru majetkovému, Karlu Barešovi, Františku Kaboňovi a Janu Fraňkovi, k nimž přiděleni Václav Roubal a Jos. Punčochář, jimž svěřeno provedení všech potřebných předběžných prací. Ti, pečujice o prospěch sboru Sokola Chicago, pomýšleli na to, aby novou budovu zbavili placení povinných daní, neboť nebude tam žádný hostinec. Budova sloužiti bude výhradně výchově tělesní a duševní. By prominutí daní mohlo býti docíleno, musel býti Sokol Chicago znovu inkorporován pro účel ten a jmenováno 9členné říditelstvo, jemuž svěřeny k provádění veškeré záležitosti i stavba. Do říditelstva zvoleni: Václav Červenka, Kar-

rel Bareš, Jan Frank, Jan Jiroušek, Fr. Kaboň, Kolář, Dag. F. Novák, Josef Punčochář a Václav Roubal, kteří nyní vedou dohled nad provedením stavby, jež má býti dokončena do 1. září t. r.

Plány na stavbu vypracoval architekt Adolf Lonek, jenž nyní vede dohled nad stavbou.

Hlavní budova státi bude na dvou lotech a bude o třech poschodích. — Na třetím lotě, na jih od hlavní budovy, bude jestnopatrová místnost 22x125, jež bude sloužiti za byt jednateli, nálevnu, toaletní místnosti pro dámy, jídelny a šatny k divadlu.

Hlavní budova zaujímavější prostroru 50x125 bude míti v přízemí

Nová tělocvična Sokola "Chicago" v české Kalifornii.

dva štory a mezi nimi nalézati se bude hlavní vchod do velké síně, tělocvičny, měřící rozměr 50x60 v hledišti a jevišti měřiti bude 50x25. Hlavní síň bude bez galerie, ale tak zhotovena, že se tam bude moci kdykoliv připojiti.

V prvním poschodí budou dvě místnosti, každá zaujímavější prostroru 25x40 určené výhradně jen pro školu Vojta Náprstek.

Na třetím poschodí budou dvě místnosti pro schůze, menší pro klubové schůze, a větší pro ložové a bude s veškerým pohodlím vypravena.

Veškerá práce zadána jednotlivě a výhradně Čechům. Dbáno pak toho, by všude byli zaměstnáni jen uniovi lidé.

Stavba budovy bez vnitřního zařízení rozpočtěna na \$15.000, z nichž \$12.000 byl sbor Chicago nucen obstarati si vypůjčkou a sice v výpomocného spolku Lawndale, an nechtěl ji zadati u cizince, v jehož kapsy by z ní plynul užitek. Členové Sokola Chicago mezi sebou a jejich příznivci rozebrali veškeré dílce. Členové následkem toho platí pouze kapitál a úroky splácí sbor onomu výpomoc-

nému spolku. V šesti letech bude nashromážděno \$12,000, jež pak dostanou se v ruce členů a přízvuivců sboru Sokola Chicago.

Způsobem tím ušetří se \$900 ročně, které připadnou majitelům oněch dilců a zůstanou tak v rukou Čechů. Plán ten jest nejvýhodnějším pro udržení veřejné síně a učině: byl na popud Václava Roubala, jenž nejvíce se zajímá o celý podnik Sokola Chicago. Scházející peníze uhrazeny budou dobrovolnými půjčkami zámožných členů aneb jich známých.

Vytápění budovy bude parní. Osvětlování diti se bude plynem, ale vše bude zařízeno na osvětlování elektřinou.

Slavnostní řeč B. Bittnera při položení základního kamene k budově Sokola Chicago.

Cténé shromáždění! Dovolte, abych Vám především blahopřál, že máte štěstí bydlet v tak utěšené čtvrti, jako jest česká "Kalifornie", která bude zajisté v nedaleké budoucnosti nejkrásnější českou osadou nejen v Chicagu, nýbrž snad v celé Americe. Vaše široké ulice, blízkost rozkošného parku a hojnost čistého, svěžího vzduchu, který vane k Vám přímo z otevřeného kraje, činí tu zvláště v letě pobyt nad míru příjemným — kdežto roztomilé zahrádky a květnice, kterými obklopujeme své příbytky, svědčí opět, že jste pochopili, jak blahodárný vliv má na zdraví lidské stýk s rostoucí a rozvíjející se přírodou. Hojnost svěžího vzduchu, hojnost slunečního světla, které ubíjí svými čarovnými paprsky nákazu šířící bakterie, toť jsou stěžejní požadavky moderní zdravotvdy — a hojnost rozumového světla, důkladné provětrání starých dogmat a zásad jsou hlavním postulátem zdravotvdy duchovní, jsou nevyhnutelnou podmínkou duchovního či intelektuálního pokroku.

Mili přátelé! Před nemnoha okamžiky byli jste svědky povznášející slavnosti položení základního kamene k první spolkové síni v české Kalifornii — ku síni, která bude kýženým útlukem nejen Vaším Sokolům, nýbrž také Vaši svobodomyšlné škole a střediskem všeho Vašeho veřejného a společenského života. Neumorná horlivost a všeho uznání hodná obětavost členů Sokola "Chicago" připravila zdejší svobodomyšlným Čechům důstojný stánek, do něhož budete bohda vždycky s radostí pospíchat, jak pro zábavu, tak pro vzdělání a k němuž budou snad s nemenší dychtivostí své kroky obracet i Vaše dítky, aby tam byly vyučovány v naší sladké mateřštině.

O významu, jaký má dnešní slavnost pro Sokolstvo a jaké povinnosti mají Sokolové k české veřejnosti a naopak naše veřejnost k Sokolům, bylo již promluveno na místě obřadu ústy řečníka nad jiné povolaneho, a proto obmezím se v té příčině na malé připomenutí, že požadoval nejryzejší Sokol český dr. Miroslav Tyrš od bratří nejen horlivosti v tělocviku, nýbrž také v tužení ducha — že představoval si pravého Sokola jako dokonalého junáka nejenom pokud se týká svalů a tělesné síly, nýbrž neméně, pokud jde o jarost a křepkost mysli, o smělost ideálů a neohroženost v jich uskutečňování. Pravý Sokol musí stát v přední řadě, kdekoli se bojuje za právo a pokrok, kdekoli běží o to, aby domohla se vítězství pravda. Jenom takový Sokol plní Tyršův odkaz a své poslání v národě, jenom takový junák je hoden naší úcty!

Avšak, mili přátelé, v nové Vaší síni bude umístěno nejen náčinní sokolské, bude tam chován také jiný nábytek, který hraje tak důležitou úlohu v životě jednotlivců i celých národů, že se mu v té příčině snad žádný výrobek lidských rukou nevyrovná: V nové Vaší síni budou státi řadou také školní lavice! Škola, toť základ budoucí společnosti. Jaké školy, takový lid, jací učitelé, taková budoucnost národa! Největšími heroy, nejslavnějšími koryfey novověku nejsou Moltkové a Bismarkové, Napoleonové a Wellingtonové, ani původcové telegrafu a paroplavby — jakkoli vysoce ceníme d'umysl a práci těchto vynálezců — neboť bez jejich díla žilo by lidstvo stejně šťastně nebo nešťastně, jako žijem nyní; ale kde bychom se asi plahožili, v jakých tmach bychom asi tápali, kdyby nebyli předešli naše pokolení velcí učitelé, jakými byli Pestalozzi, Froebel a především náš geniální Jan Amos Komenský — to vedeme si dnes ztěžka představiti. Mužové tito vykonali pro skutečné blaho potomstva více než všichni moderní básníci, malíři a skladatelé dolhromady, neboť oni nám pověřili, jak můžeme si

nejrychleji a nejsnáze osvojití potřebné vědomosti, bez nichž bychom v zápasu o existenci neobstáli nebo zakrněli. Oni jsou skutečnými našimi dobrodinci, jejich působení znamená rozhodný krok na dráze civilizace. Až přijde jednou po nás pokolení v každém ohledu vzdělanější a osvícenější a bude se probíratí knihou našich dějin, zastaví a zahloubá se jistě nad touto otázkou: "Jak mohli lidé tak chytří a hlavy tak vtípné činiti na jedné straně takový pokrok a na druhé straně vězeti až po uši ve starém šlendriánu? Jak mohli lidé, kteří vyloudili z ovzduší tajemnou sílu elektřiny a proměňovati vzduch v tekutinu, věřit takovým dětinským báchorkám, jakými se hemží bible? Jak mohli d'umyslní spekulanti, kteří dovedli podmanit svému průmyslu obrovskou sílu niagarského vodopádu, upadat ve spiritismus, věřit v zehnaní papeže nebo kněží a vykupovat zaplacenou modlitbou dušičky z očistce, jako se kupovávali otroci od afrických pohlavárů? Tato naše nedůslednost bude se zdát příštím pokolením nepochopitelnou, ba zrovna nemožnou. Ale obrátí-li v dějinách našich stránku, kde bude řeč o našem školství, bude jim najednou všecko jasné. Naše školní vzdělání bylo velice jednostranné. My jsme se učili sice přírodopisu, fysice a lučbě: viděli jsme, jak postupuje rostlinstvo a živočišstvo od druhů nejjednodušších k složitějším, dokonalejším; ukázalo se nám, jakými zákony řídí se přírodní síly a jak se spolu snoubí a zas od sebe přechají živelní prvky, ale logických důsledků z tohoto pozorování a poznání jsme neodvozovali, sice byli bychom se sebe rázem a s hnusem shodili ohyzdný chomout náboženské pověry, který tak mnohého z nás dosud tlačí.

Kdyby se dnes v lidových aneb obecných školách vyučovalo tomu, co platí ve světě vědeckém za nepochybnou pravdu, kdyby se vykládala dospělejším žákům nauka evoluční, která je mnohem krásnější a poetičtější než biblické čarodějství, učinili bychom jedním rázem tisícimilový skok z bahna náboženských lží a s nimi spojené bídy. Ale náš věk je stoletím pokrytectví. Učenci mají jinou pravdu a prostý lid také jinou. Učenci přísahají na Lamarcka a Darwina, kdežto obecný lid je nucen — ne-li násilím, tedy lstí — aby trval při starých, až hanba ošumělých a dřevěných báchorkách a aby za své ohlupování a obelhávání ještě draze platil.

Ve Španělsku je lid hrozně nevzdělaný a trpí bédným nedostatkem — snad není ani v Italii více žebráků, než na poloostrově Pyrenejském — ale v kostelích španělských váli se za miliardy šperků a zlata, nehledě ani k tomu, jak obrovským majetkem vládnou tam kláštery a biskupové. Na Kubě byl hlad stálým hostem, ale panyňka Maria nashromáždila si v El Cobře potíchu \$25,000. Když ji navštívil nedávno kterýsi ferina, shledal, že má víc dukátů než kterákoli holka na Podřipsku. A panyňka Maria svatohorská má také v punčoše jistě tolik, že by splela hlavu leckterému lakomému vdovci. A tuto bídu, tuto haňbu nazývají kněží pořádkem a křesťanskou civilizací, kterou prý chtějí liberálové zničit!

Kdo zavinil tyto smutné poměry, které jsou nesmazatelnou skvrnou našeho století, jemuž se říká někdy také věk rozumu a lidskosti či humanity? Dejte lidu řádné školy založené na poznacích novověké vědy a uvidíte, jak změní se všecko, jako by dotčeno čarovným proutkem. Povězte mu čirou pravdu, že je bible právě tak dílo rukou lidských, jako pohádka o Rjebroulovi nebo román o Babinském; přiznejte se mu, že nelze nijak z rozumu lidského dokázatí existenci takového boba, jakého nám líči židovská nebo křesťanská víra; mluvte upřímně a poctivě, řkouce: "Jak tu před Vami stojím, na svou nepokálenou česť, já nevím a nechápu, existuje li nějaká rozumná nejvyšší bytost! Z toho, co vidím kolem sebe, z úžasných živelních pohrom a jiných katastrof, které stihají nevinného s vinným, novorozeného právě tak jako starého lotra — musím soudit, že nemá k nám ta nejvyšší bytost o nic více ohledu a lásky, než k tomu nejbídnějšimu pleveli, který roste podle cesty!"

Kdyby tak mluvili k prostému lidu ti, kdož vědí a kdyby to dovolila panující třída, která z nevědomosti lidu těží a proto všude s kněžími za jeden provaz táhne, přestalo by se už příští pokolení starat o kostely a oltáře a hledělo by si svých příbytků, aby byly hodně pohodlné, hodně čisté a hodně zdravé, místo k zpovědi chodili by si na procházku anebo do tělocviku a místo kázání poslechlo by si nějakou moudrou přednášku nebo rozkošnou hudební skladbu — zkrátka bylo by živo, jak nejlépe by podle svého rozumu mohlo. Ale protože se takové upřímnosti a pravdomluvnosti od

panující třídy tak brzy asi nedočkáme, nezbyvá nám nic jiného, než abychom si v tom směru a v tom poznání děti své vychovávali sami — abychom si, kde je nás trochu víc pohromadě, zřizovali svobodomyšlné školy a nedopouštěli, aby nám kradli pořádku reverendi naši mládež pro své šábesnické přelejvárny. Mnohý z nás, milí přátelé, nemůže při nejlepší vůli odkázat svým dětem nic jiného, než své dobré, poctivé přesvědčení. Ale právě to jest nejdražším pokladem každého zásadního, charakterního muže. Jak byste mohli dopustiti, aby Vaše děti byly vychovávány opět v té ničemné pověře, z které jste se sami vyzuli po dlouhém snad pochybování, přemítání a hloubání. Dovolují si vyslovit naději, že přilnete tím vřeleji k svobodomyšlné škole Vojty Náprstka, až se octne v nových, vhodnějších místnostech v nové sokolské síni a jsem přesvědčen, že budou v žácích této školy dorůstat švarní a horliví přeborníci obětavému Sokolu "Chicago" — jehož další vlastenecké činnosti přeju mnoho zdaru.

Řeč přijata s neutuchajícím potleskem.

Tim program úplně vyčerpán a účastníci oddali se volné zábavě.

Plzeňský Sokol od r. 1879 do 1899.

(Ku 20. výročí sebral Ant. V. Kalík).

Dne 13. července t. r. bylo tomu 20 let, co založena byla v Chicagu čtvrtá Těl. Jed. Sokol — Sokol Plzeňský. Kdybych podrobněji líčiti chtěl činnost Plzeňského Sokola, všechny svízele, útrapy a oběti prvních i nynějších jeho pracovníků, nestačila by k tomu dosti objemná kniha; takto ale omezím se jen na nejdůležitější události, které mohou býti našim, zvláště mladším bratrským jednotám poučením i výstrahou pro jich budoucí práci.

Podnět k založení P. S. zavdala slavnost dělnická, které se účastnily i 3 tehdejší sbory sokolské (T. J. Sokol, Sokol čes.-americký a Sokol Čechie). Naším mladým Plzeňákům zalibil se krok sokolský i usmyslili si založiti na straně jiho-západní též sbor sokolský.

Umluveno, vykonáno! — 13. července 1879 sešel se hlouček mladých i starších mužů v místnosti p. Capoucha na 20. ulici, roh Shelby Court, aby založili tělocvičný spolek. Při zahájení schůze zvolen předsedou Viktor Šebelík, tajemníkem Fr. C. Layer. Po objasnění důležitosti sboru tělocvičného starostou v. v. N. J. S. přistoupeno k zapisování údů a usneseno, by nová tělocvičná jednota nazývala se "Plzeňský Sokol". Členů zapsaných ve schůzi této bylo 34.

Již 15. července odbývala se schůze druhá, v níž zvoleni první stali úředníci na půl roku a sice: Starostou Viktor Šebelík, náměstkem Tomáš Bláha, tajemníkem Aug. Pittner, účetním Jan Pecha, pokladníkem Jan Hovorka a náčelníkem Rudolf Jandus. Dlužno připomenouti, že ze všech zakládajících členů dosud při sboru jsou činní jen Sokolové Fr. C. Layer, Jan Pecha a Cyril Fiala.

V následující již schůzi, dne 22. července usneseno, aby P. S. připojil se k Nár. Jed. Sokolské, což se také stalo, a počal hledati příhodné místo pro cvičení a schůze. Jediné snad vhodné místo toho času byla Č. A. S. Škola na 18. ulici, kterouž též získali. — Aby se pak pochlubili světu svou existencí, vyšli si členové P. S. v průvodu poprvé při slavnosti Nár. Hřbitova se sokolskými odznaky, prozatím papírovými.

Jakmile pronajata vhodná cvičirna, pomýšleno hned zaopatřiti si nějaké laciné náčiní, a skutečně podařilo se koupiti bradla, slamník a pár kuželů, později pak koupěna hrazda a 3 žebříky. Začátek to ovšem skrovný. Větší nouze byla ještě o cvičitele a proto obrátil se P. S. na výk. výbor se žádostí o cvičitele, a zároveň podjal již tehdy úmysl cvičiti žáky a žakyně. Cvičení navštěvována dvakráte až třikráte týdně. Že ani svého ducha zanedbávat nemínili, vidno z toho, že v dubnu '80 uspořádána byla prvá sokolská přednáška. S politováním ale dlužno doznati, že snad žádný podnik P. S. se tak špatně nedařil, jako pořádání přednášek. Až učiněno již pokusů velmi mnoho, zůstaly dosud přednášky a poučné schůze u P. S. pravou popelkou. Proč, jest věci nevysvětlitelnou, elikož sbor čítá mnoho schopných členů, takže by větší část programu vždy sami mohli vypínti.

První veřejné vystoupení tělocvičné P. S. bylo v Čes.-am. Sokole na jeho veřejném cvičení, které značně povzbudilo cvičence k pili.

V krátkém čase se cvičící členové tak dalece zdokonalili, že mohli uspořádati sami veřejné cvičení, kteréž jak mravně tak finančně se zdařilo. Též zařizena knihovna, na kterouž sbor z počátku \$50 věnoval a tak rychle ji rozmnožoval, že počátkem r. '82 obsahovala již 342 knih, nejvíce obsahu zábavného, kterýžto počet do dnešního dne se nezvětšil.

Dlužno též podotknouti, že toho času již mohl P. S. dosti vydatně podporovati jak své nemocné a potřebné členy, tak i různé záslužné spolky a podniky, jak v Americe tak ve staré vlasti, čímž se stal spolkem skutečně bratrským, národním podnikům užitečným, a činí tak dosud, jak jen mu možno.

V únoru '81 zakoupen a slavnostně odhalen praporek, k čemuž pomocné ruky P. S. podal tehdejší dámský sbor Vlasta čis. II. Od té doby přízeň P. S. stoupala, zábavy se vyplácely, k čemuž Lojnou měrou přispíval dram. sbor "Kolár", kterýž v březnu '81 s P. S. se spojil, členů i žactva přibývalo, takže dolejší místnosti v Č. A. S. Š. již nevyhovovaly. Zjednána tudíž místnost p. M. Trsa. na rohu 20. a Brown ul.

V roce '82 založena P. S. první česká nedělní svobodomyšlná škola v Č. A. S. Š. a vyučováno v ní do té doby, kdy budova vyhořela; od toho času byla zaniklou, jelikož pro ni nebylo příhodného místa.

30. dubna '83 vznikla první myšlenka postavit vlastní tělocvičnu — úmysl to velmi odvažný, jelikož bylo v pokladně pouze okolo \$600. P. S. byl takměř přinucen vystaviti si vlastní tělocvičnu, jelikož stálým stěhováním velmi ztrácel jak na penězích, tak na členech. Pořádána tedy též rok výstava, která vynesla asi \$1500, za kteréž peníze usneseno v lednu '84 zakoupeni 3 loty na Fisk ul., právě tam, kde nyní jest proražena 17. ul. Koupě ta uzavřena prostřednictvím J. B. Bělohradského, kterémuž dal sbor na účet \$1400. Tento "dobrodinec" ale peníze si podržel a když sbor nemohl dostati ani majetek ten, (neboť majitel nechtěl bez peněz "deed" dáti), ani peníze zpět, uznáno za moudřejší přijmouti od Bělohradského v náhradu akcie, tehdy dobré jméno majícího českého pivovaru v Blue Island, a sice vzato jich za \$2500. Záruka zdála se býti dobrou, ale v krátkém čase pivovar udělal úpadek a P. S. přišel o vše, co měl. Byla to velká rána pro tak malý a slabý sbor!

Na nějaké stavění vlastní tělocvičny nebylo ani pomýšlení. Sbor stěhoval se k p. Novotnému na rohu Centre Ave. a 18. ulice, odtud brzo opět na 20. ul., roh Brown ul., až konečně opět octl se v Čes. Angl. Svob. Škole. Tim neustálým stěhováním z místa na místo, a brzo na to nešťastným pronajmutím síně na rohu 20. a Brown ul. došlo to tak daleko, že když v roce '87 pořádána byla výprava Sokolů do Čech, byl nucen sbor vypůjčiti si \$100 ku krytí s tím spojených výloh. Náčiní bylo již sešlé, takže sbor stál na pokraji záhuby. Přece ale tehdejší pracovníci nezoufali! Tyto pohromy, ač veliké, přivedly přece P. S. několik dobrých přátel. Odstěhováno se znovu ze síně na 20. a Brown ul. do Č. Am. Svob. Školy na 18. ul. a počato pracovati znova. Hlavně žactva přibývalo, takže když Sok Štulík ujal se cvičení žactva ve sborech chicagských, měl P. S. počet největší (99). Snaha, přivésti nové pracovníky, byla veliká a dobře se dařila. Sokol Pecha sám v jediné schůzi navrhl 27 členů. Mimo to posílen byl P. S. připojením se T. J. S. Praha se 24 členy.

Počalo se tedy opět volněji dýchati a členové po posledních úspěších povzbuzování k nové práci. Již v lednu '89 usneseno, aby se zakoupily 2 loty, tentokrát na východní straně Ashland ave, mezi 17. a 18. ul. Že nadšení pro stavbu vlastní tělocvičny bylo veliké, možno souditi z toho, že v té samé schůzi přítomní členové upsali na zakoupení lotů \$146 00.

Za několik dní ale, uváživše vše znova, rozhodli, nekupovati loty na Ashland ave. mezi 17. a 18. ul., nýbrž 2 loty mezi 18. ul. a Van Horn ul., (nynější 18th Place), kdež nyní tělocvična skutečně stojí. Pořádána výstava s výtěžkem \$3,6 0, za kteréžto peníze koupeny 2 loty, později pak ještě lot třetí, takže celkem loty ty stály \$8,650.

Loty tedy již byly a pomýšleno na stavbu. Jelikož ale P. S. necítil se dosti silným k provedení tak velkého díla, proto vyzval

opět všechny sbory chicagské (asi již po čtvrté do té doby, a od té doby třikrát), aby se spojily a pomáhaly stavěti tělocvičnu, která by všem sborům dostačovala. Jak ale výbor k tomu účelu zvolený pochopil, vysvitá z protokolní knihy P. S., kdež zřejmě stojí o schůzi v Čes. Am. Sokole k vůli spojení odbývané, že "výbor kromě nešetřného přijetí a nesokolských úrazek k pravému bodu vzdor všemu vysvětlování přijíti nemohl."

Po tomto nezdaru byl podáván jiný náhled, aby se vystavěl "Husův Dům", který by byl střediskem všeho svobodomyšlného hnutí v Chicagu a zároveň dobrou tělocvičnou i školou. K této stavbě usnesl se P. S. přispěti částkou \$10,000. Ale i z toho sešlo. Nezbyvalo tudíž nic jiného, než aby P. S. stavěl sám.

Dne 13. října '90 podal evičitelský sbor pilný návrh, aby sbor stavěl vlastní tělocvičnu, jelikož doufal, že tím cvičení povzbudí, hlavně pak cvičení žactva. Návrh s nadšením přijat a brzo na to vypsán konkurs na plány; pro 3 nejlepší plány určeny ceny v úhrněsumě \$150.

Z podaných plánů žádný úplně nevyhovoval. Proto byly všechny tři plány odkázány odborníkům, kteří je společně prohlédli, co se nejlepšího hodilo, vzali a spojili, vytvořivše tak plán jeden, dle kterého pomýšleno stavěti. Ale ani tento plán nebyl úplně dostatečný, a proto rozhodnuto, aby Sok. Fr. Randák znova vypracoval plán nový dle starého plánu a dle oprav, navrhovaných obecněstem.

V únoru '91 zvolen první sbor důvěrníků, a sice Sokolové Jos. Červinka, K. R. Walleck, M. Královec, J. Pecha a starosta F. C. Layer, kterýmž pak vloženy na bedra všechny starosti, se stavěním tělocvičny spojené. Po vypracování plánů a popisů na tělocvičnu vypsán konkurs na rozpočty; stavba měla státi asi \$35 000 bez nábytku. Tolik zdálo se sboru mnoho. Ale že celé rozdělení budovy se zamlouvalo, usneseno postaviti prozatím jen přízemek, a sice tak, aby celá stavba mohla býti později bez obtíží dodělána. Veškeré práce s přízemkem spojené stály asi \$13,000.

V tom čase počal P. S. rychle mohutněti jak na počtu členstva, tak na jmění. Čítal sbor v říjnu '91 již 317 členů a jmění napočítáno na \$8,018.27. Sokolů cvičovalo ve 3 četách celkem 33. Poměr to sice malý — dnes jest však daleko horší.

Dne 24. července 1892 byl položen konečně slavnostním způsobem základní kámen ku tělocvičně a taž odevzdána svému účelu s příslušnou slavností dne 8. října '92. P. S. po mnohém stěhování byl tedy pod svým krovem a započal zde nový život. Tu počalo nové hospodářství a stará osvědčená přičeň obecnstva českého (ne však ostatních sborů sokolských) padla na úrodnou půdu. P. S. rychle uplácel dluh, který po ukončení přízemku byl \$10,000.

V dobách světové výstavy byl P. S. hlavním střediskem krajanů jak z jiných měst amerických tak zámořských, jelikož byla zde P. S. zřízena pro jejich pohodlí ústřední kancelář, kamž s důvěrou obrátiti se mohli.

V říjnu '93 dán návrh Sokoly Nejedlý a Voborským, aby sbory sokolské zřídily organizaci, která by hlavně penězi podporovala krajany ve staré vlasti i boji za jejich národní bytí. Brzo svolána za tím účelem mimořádná schůze, v které usneseno požádat i jiné národní spolky k spolupůsobení. Tím vznikla "Česká Liga v Americe", kteráž po krátkém vydatném působení rozpadla se hlavně netečnosti a levšimavosti předků ve staré vlasti.

Následující rok '94 byl jedním z nejpěšnějších; v tom čase měl P. S. členů 337, žáků a žačkyň okolo 300, a jmění vzrostlo tak dalece, že zbylo dluhu pouze \$3800. Nemůže se tudíž nikdo diviti, že podnikaví členové již v lednu '95 s velikým nadšením se usnesli, dohotoviti tělocvičnu úplně, tak jak dnes stojí, a mimo to zříditi i plovárnu.

Již v březnu téhož roku započato se stavěním. Den před započetím stavby pořádána slavnostní schůze, v kteréž uvedeni byli do svazku sboru členové pět sboru "Lumira" a Plzeňské Sokolky jako "Damský odbor Plzeňského Sokola." Po ukončení schůze pořádána v pravdě sokolská zábava na rozloučenou se starou místností. V témž čase zorganizována též kapela Plz. Sokola, kteráž dosud účinkuje.

S dokončením tělocvičny tak rychle pokračováno, že již 4. července '95 otevřena byla plovárna a 8. října pak odevzdána byla celá budova, skvostně vypravená, Plzeňskému Sokolu. Otevření síně

zahájeno odpoledne uměleckým koncertem, řečmi a zpěvem, večer pak veřejným cvičením a plesem.

V prosinci '95 byl stav sboru následující: Členů 306, žáků a žačkyň 216. Veškerý majetek \$65,050, veškerý dluh \$11,424, takže čistého jmění bylo \$23,624. Dnešního dne jeví se značný úbytek členů i žactva; jeť členů 189, žáků a žaček asi 100. Celkového jmění jest \$66,400, čistého jmění \$29,649, takže zbývá k placení \$36,751. Během čtyř roků uplatilo se tedy \$4,775, připadá tudíž na jeden rok zisku asi \$1200.

Zisk není to sice velký, ale jest to pádný důkaz všem těm, kteří mají ohromnou radost z toho, že snad Plz. Sokol břimě své nese, i těm, kteří z pohodlnosti činnosti se vzdali, myslice, že snad tím Plz. Sokol dotlukou.

Od času postavení naší tělocvičny, jedné z nejkrásnějších v Chicagu, jsme více obchodníky než Sokoly! Zajisté, že leckterý sokolský sbor si dobře přičeň promysli, než začne stavěti tělocvičnu, kterou by musel snad 30 roků upláceli. Ovšem u Plz. Sokola to na věci nic nemění. Aspoň jest to dobré k tomu, že když nemáme žádných pracovníků mladých, máme aspoň ty starší, kteří se svědomitě starají o naše peněžní záležitosti, nestrachujice se obětovati ve prospěch sboru nejen dny a noci, nýbrž i peníze, neboť musí všechny noty osobně podpisovati, začeň již mnohdy dostali odměny ve způsobu podezřívání, což je ale od práce dosud neodvrátilo. V prvé řadě uznání si zasluhuje náš sbor důvěrníků, a z těch zajisté zaujímá prvé místo Sokol F. C. Layer, který plných dvacet let nebal se nikdy žádných obětí, když myslil, že to Plz. Sok. prospěje. Sbor uznával jeho činnost, zvoliv jej 18krát starostou. Že mu byl ale často připraven kalich hořkosti, netřeba podotýkati. Mým přáním by pouze bylo, aby Plz. Sokol měl takových Layerů aspoň dvacet a viděli bychom, jak jinak by vše vyblíželo. Nemožno menší zásluhu o rozkvět sboru mají zajisté Sok. Jan Pecha, Ant. Charvát, Fr. Vytlačil, zesnulý Dr. Jirka, Jos. Voborský, nynější starosta Jos. Babka a jiní, kteří jsou členy sboru důvěrníků, bývali a jsou pravou duší sboru, jsouce vždy pohotové sboru v pomoci.

Zásluhu o pěstování tělocviku dlužno přičeňti z větší míry Sokolům: Štulíkovi, Čermákovi, Pecivalovi, Hurtovi, Hallerovi, Hýblerovi a jiným starším evičencům, kteří poctivě o výevik jak členů, tak žáků a žačkyň se starali a na nejvyšší stupeň dokonalosti tělocviku v naší tělocvičně přivesti se snažili.

Co se týče správy sboru, byli zvláště pilnými tajemnicí, Sokolové Tom. Vonašek, zesnulý Sok. Veverka, zesnulý Sok. Sklenář, Čeněk Bolek, B. W. Nejedlý a j., o čemž mimo jiných jejich práci podávají protokoly důkaz patrný.

Není mi možno, abych vyjmenoval zaslužilé členy aspoň z většiny — byloť jich mnoho. Tolik ale dlužno ještě podotknouti, že nám žádných mladých pracovníků nepřibývá. Ti mladí údové, které nyní máme, jsou většinou bývali naši žáci, ale jak jest pozorovati, sokolského citu v sobě mají velmi málo, jinak by se úřadům neb výborům nevyhýbali, jinak by neskotačili a nehráli v karty v klubovní místnosti, když několik kroků dale odbývá sbor schůze neb cvičení. Tolik dávám do památníku prozatím u příležitosti 20. výročí sboru těm mladým. Ostatně na nešvary ty hodlám si posvítiti později.

Za 20 let doprovodili členové P. S. 16 svých bratrů k poslednímu odpočinku, z kterýchž většina byli dobrými pracovníky. — Budiž jim země lehkou!

Končím toto pojednání v naději, že až bude P. S. slaviti svoje 25. výročí, bude v lepších peněžních poměrech, tak že mu bude možno vydati dějiny sborové obsáhlé, které by byly pěknou upomínkou pro členy i pro přátele Plzeňského Sokola. Na zdar!

Čtenářům Sokola Amerického v Americe!

Žádáme slušně všechny zdejší čtenáře Sokola Amerického, by laskavě sdělili jednateli výk. výboru na adresu: Josef Říha, 434 E. 58th St., New York City, sídla tělocvičných spolků slovanských, a možno li i místo, kde schůze konají, — pokud nejsou obsaženy v adresáři N. J. S. v Sok. Am. uveřejňovaném. Za jakoukoli zprávu ve smyslu tohoto svolání vzdáváme hned tímto povinný srdečný dík.

Výkonný výbor Nar. Jed. Sok. v New Yorku.

A Wokal, starosta.

Jos. Říha, jednatel.

DO P I S Y .

Ve Filadelfii, dne 20. května 1899. — V předešlém Sokole Am. (číslo 5. ročn. 21.) nalézám ve zprávě župního náčelníka br. Bartuněka, co dozorce k nám vyslaného, poznámku o tělocvičném sboru Mošny, začež nechť přijme můj dik.

Radi zmíněnému sboru, by se hleděl spojit se Sokolem Slovan a podává vskutku pádné důvody.

Kdo si povšimnul mnou podaných statistik, v Sok. Am. uveřejněných hned po přistoupení sboru našeho k Nár. Jed. Sok., bude se zajisté pamatovat, že jsem se též zmínil, jakým způsobem jsem mládež sehnal a že jsem ješ' nežli Sokol povstal, touž ku spolku Mošna dostati chtěl, bych tím tělocvičný odbor u nich sestavil. Z příčiny, že jsem tenkrát nepochodil, povstal Sokol samostatný, tehdy vinou spolku Mošna neb spíše jich výboru pro místnost.

Počátkem Sokola nastal boj o existenci obou spolků a já se stal terčem pro šípy nenávisti, metané z bojovného šiku Mošny. Sokolové mne však statečně zastávali a odsuzovali jednání spolku Mošny. Když v jedné schůzi naší bylo předneseno vyjádření některých členů Mošny, že by k Sokolu přistoupili, nebýt tam mne, chtěl jsem dobrovolně ve prospěch sboru odstoupit, dostal jsem však za to dátku a sbor se jednohlasně vyslovil: „Jeden za všechny a všichni za jednoho.“ Lépe se vyslovit nemohl. Sokol se vzdor protivenství zmáhal.

Ke konci roku 1897 počalo se mluvit o spojení se strany spolku Mošny a hned na to utvořili ze zábavního spolku sbor tělocvičný. (Blíže o tom v mém dopise v Sokole Am. číslo 12. ročník 19.) Ve schůzi únorové roku 1898 docílil jsem, že sbor o záležitosti spojení pojednal a již ve schůzi březnové výbor vyjednávací zvolil. Tím jsem si pomohl k nepřátelům u Sokola a za to se na výbor nedostal, kde jsem dle stanov být měl. (Blíže o tom v mých dopisech v Sokole čís. 4., 6. a 7. ročník 20.)

Zmínkou o výboru, že nesprávně jednal (číslo 7. ročník 20.), zaopatřil jsem si ještě více nepřátel. Myslel jsem, že tito bratři Sokolové mají dobré příčiny, proč si spojení nepřejí a následkem toho jim jich nepřátelské chování se vůči muš' prominul. Dnes však hlásají tíž, že mou vinou ku spojení nepřišlo, což mně veřejně členové spolku Mošny vyčítají. A není dost na tom, že tak bez důvodu tvrdí, dovolují si ještě dodat, že dříve musím já ze spolku, nežli ke spojení přijíti můžu. Nechť laskavě členové Těl. sboru Mošna nahlédnou do uvedených čísel Sokola a přesvědčí se, mnoho-li pravdy jim pověděno bylo.

Zanechme však minulosti a přidržme se záležitosti přítomné. Tentokrát zmínil se o spojení bratr Bartuněk a ne já, jest tedy vyhověno oběma stranám. Budou li zase voleny výbory, radil bych oběma stranám, aby zvolily raději méně osob, avšak řádné muže, kteří mají schopnost organizační a znalost spolkových záležitostí. Ne však aby bylo hlavním jednáním „jmeno spolku“ a ostatní ledabyle se odbylo. Výbor vyjednávací, vezme-li ohled na celkový život spolkový zde, mohl by lehce docílit spojení tak, že povstání nového spolku by bylo nemožností, že by pak stávající tři spolky jeden druhému do ruky pracovati musel a Sokol by se na pravý stupeň sokolský dostal. Bych se stručněji vyjádřil neb objasnil, myslím že by bylo zde nemístné.

Bratr Bartuněk nastupuje na mé dřívější postavení, i on málo obliby svou zprávou si získal a hlavně popsáním místnosti spolku Mošna. Ovšem kdyby znal lépe zdejší poměry, nebyl by se o jich místnosti tak mnoho zmínil. My jsme měli dříve podobnou místnost a byli jsme rádi za tu. Jsou sbory, které místnost vůbec žádnou nemají a Sokol v New Yorku v tom z počátku lépe nebyl. Zde by se však nechaly veškeré nedostatky lehce odstranit, kdyby nebylo zpátečníků u obou sborů a za nájemné, jež dohromady platí, vím o místnosti, jež by vyhověla všem — pravím všem — požadavkům tělocvičného sboru, čítajícího třeba 500 členů. Dočkáme se svornosti?

Na zdar!

L. A. Fischel.

V Omaze, dne 27. května 1899. — Bratři Sokolové! — Bude to asi „úchvatným“ překvapením, že dopisovatel sboru Těl. Jed. Sok. v Omaze vzpomněl na svou povinnost. Jest tomu arci již přes půl

roku od zvolení mého do úřadu tohoto, aniž bych pérem byl škrábl v zajmu sboru našeho. Ač hned ve schůzi, v níž mi byl udělen a pověřen tento úkol, vyjádřil jsem se, že na mne má vliv a bobužel na mnoho jiných jak úředníků tak i členů, osvědčené (ne ale bibličké) pořekadlo „Odlož na zítřek, co vykonati můžeš dnes“, přece to není úplně mou vinou. Jak všeobecně známo, stavi sbor náš Sokolovnu a za tím účelem jsem požádal výbor stavní o plány a specifikace síně, bych v podstatě a možné stručnosti popis téže podati mohl, což s ochotou slibil již v únoru, ale dosud ještě nespínil. A chtěl-li jsem psátí, nucen byl jsem hledati informace jinde. Nu, po sokolsku odpouštíme.

Nežli přikročím k popisu stánku našeho, provolávám tomuto prvnímu českému národnímu podniku zde v Omaze s radostí a hrdostí třikrát Na zdar!!!

Budova bude dřevěná vyjma přiskleplí a měřiti bude 120 stop délky a 60 stop šířky. Průčelí bude vkusně krášené z napodobeného kamene a cihel a vršiti bude po každé straně v minaret, uprostřed pak bude věž s tyčí na prapor. Vnitřní rozvrh jest následující: První podlahy: v předu na pravé straně bude nálewna 22x24 stopách, na levé straně pokoj pro dámy 18x24 stopách. Auditorium — hlediště — bude 59x72 stopách, s galerií po stranách v šířce 8 stop, zavěšená na stoličných krovech a příčná bude 12 stop široká; jeviště bude 24 stopy hluboké a 36 stop široké s dvěma převlékárny po každé straně. Akustika bude vzorná.

V prvním poschodí na pravé straně bude síň spolková 24x26 stopách a na levé klubovní síň 22x24 stopách. Dle našeho úsudku síň tato bude míti mnoho výhod. Jako na příklad nálewnu oddělenou od auditoria. Zkrátka bude vyhovovati úplně veškerým požadavkům. Budova s vnitřní úpravou bude státi přes \$7 000.

Doufáme, že českému obecnstvu tímto národním podnikem se Sokol zavděčí a toto svou přízni Sokolu značně vypomůže, neboť uvalila na se Tělocvičná Jednota Sokol v Omaze dosti značný dloužek.

Bratři Sokolové omažš'ti! Budeme nyní míti s v o u vlastní Sokolovnu, na niž nejenom my, nýbrž i Čechové omažš'ti mohou být hrdými; a protož na nás spočívá, zachovati a fidiiti se přesně dle učení sokolského, a s neunavnou snahou kráčet v před pod vlajkou svornosti, bychom zanechali našemu dorostu pomník a sobě blahou upomínku.

U nás zavládl trošku čilejší ruch v národním životě. Zábavy a divadla jsou mnohem lépe navštěvovány a s mnohem lepším úspěchem hmotným pořádány.

Náš divadelní odbor pořádal divadelní představení „Můj Vojtěšek“ dne 21. května se skvělým úspěchem. Souhra byla znamenitá. Jednotliví hereci počínali sobě výborně. Odbor tento pořádal již více divadelních kusů velmi zdařile a za to přináleží největší zásluha fidiitelstvu, neb neohlíží se v pravo ni v levo, nedbá pomluv, jen s neunavnou pílí kráčí za vytknutým cílem.

Nového zde mnohem více není, než že náš sbor rozmnožil se tento rok o jeden odbor více a sice o pěvecký, o němž byl se zmínil br. B. Bartoš v dubnovém čísle tohoto listu a stěžoval sobě, že sotva se pěvecký odbor založil, již se hned vyskytl truc-spolek, ale škoda, že br. Bartoš jest v obchodě. Vždyť „Competition is the life of trade“. Nač stěžovat! Ale lépe bude, když pěvecký odbor bude následovati divadelní, neb jen umění a snaha jsou odměněny. Nenávist užírá životá každému spolku.

Jsem tomu rád, že od omažského sjezdu vniklo do naší milé jednoty trošku čilejší krve, a doufám, že toto století zakoučí pro naši celou jednotu významně. Jsem přesvědčen, že vzpruží se duch každého, když dá myšlenkám volného průchodu do minulosti českého národa. A tam spatří, jak mezi jinými Tyrš budi národ český k samostatnosti a jak za ranních červánků kladl základ ideí sokolské, pilife to mocného, ano tak mocného, jako ony pověstného chrámu Karnáku, již zašlého, ale kdysi slavného města Théb, které vzdorovaly elementům přírody a mrzkosti lidské již tisíce roků.

Prozatím končím s tím přáním, aby bratři v sokolské schůzi používali mezi sebou pouze české řeči, čímž prospějí nejen sobě, ale těm mladším zvláště.

S bratrským Na zdar!

Vác. Bureš, dop.

V Chicagu, dne 2. července 1899. — (Ze Sokola Chicago.) —
Uf, to je horko! A s ním nastala sezona výletů, takže budou bři.
dopisovatelé mít zas co psát a ne pořád nařikati, jak málo se
cvičí.

Náš sbor si tentokrát zvláště pospíšíl, neb výlet již pořídaný v
neděli, dne 4. června.

Výbor objednal rozkošnou zahradu Tuxedo park, jež však, co
se dopravy z našeho okolí týče, velmi jest nepříhodnou. To také
bylo jednou příčinou, že byla návštěva velmi malá, ačkoli byl den
krásný.

Na ranním vlaku vybráno jen asi 80 listků a na odpoledním
ještě méně, takže bude prodělek tuším asi \$50.00.

A tak to bývá na našich výletech!

Představme si! Přejdeme do krásného háje, kde vzduch jest
prosycen libou vůní, sedneme si na zem do kruhu, něžná ručka
nám podá nadívané kuřátko, neb něco podobného, nějaký salát,
pak koláčky as tak velké jako dollar atd. Když se pěkně napapáte,
tak se vše hezky zapije. Pak následuje zábava. Děti skotačí, tatík
si zapálí doutník, vezme noviny neb knihu a někam se natáhne
neb ve skupení se všelijak baví. Matinky klepají a ta mládež si
zapěje několik písní. Pak utvoří kruh, vezme se šáteček a hraje
se "gejmek", ovšem že o "kisinky". Když se nabaží, hrají něco
jiného, neb si trochu zatančí — a potom ovšem osvěžení vrací se
domů.

Tak by to ovšem mělo býti. Bohužel, bývá to většinou jinak.
S velikými vydaji konají se přípravy kolik neděl před výletem,
zjedná se velká kapela, objedná se množství nápojů a mnohé jiné
věci.

Konečně průvodem, který jakž takž vypadá, započne výlet. A
tu mnozí výletníci, když přijdou na místo, jsou spoceni a unaveni.
Sotva si každý vyhledá místo k odpočinku a něco sní, již začne
kapela hrát — (někdy rozdělí se tato na dvě, by mohli častěji hrát)
a tu většina všim praští a hrne se na tančírnu. Když se přetancí,
tu celí uřícení a udýchání jdou k nálevně — to jest slušnost —
něco vypít, ovšem že studené jako led. Pak jde každý na své
místo, trochu si odpočine a již hrajou zas. Tančící vyhledá si
jinou. Pro chudinku, která sotva počala pravidelně dýchat, přijde
jiný, a tak to jde až do večera.

Pak počnou závody — ale v častování, takže výboři jako diví
sotva postačí nalejvat.

Když pak přijdou výletníci domů, cítí se namísto osvěžení
jako když jim celé tělo zmaluje holi. Ať se jich někdo druhý den
zeptá: "How was the pic-nic?" odpoví vám: "O, it was lovely,
I had lots of fun!"

Dne 18. června odbývána slavnost kladení základního kamene
naši budoucí tělocvičny. Již dlouho nesešlo se tolik členů našeho
sboru, jako na tento památný den. Po 2. hod. odpolední započal
průvod z nynější síně za četného účastenství místních spolků.
Sbor náš husím krokem uzavíral průvod, pravím husím krokem,
jelikož hudba byla přes 3 bloky napřed a my neměli ani trubače.
Tu pak těžko držet krok. Kde by si ale nedovedl Sokolik pomoci?
Několik "zobáků" v zadu na sebe mrklo, a už začalo asi tucet při-
rozených píšťal "Hot time in the old town". Můj soused Sokol
Vavroušek povídá: "Hned se to jde lepší." Ale sotva dozněl
jeden verš, už tu byl náčelník, pohlédl na pískařka přísným okem
a bylo zas ticho. Tak jsme konečně došli na místo.

Když kámen položen, šlo se do Santiago Hallu, kde slavnost
skončena zábavou, která trvala dlouho přes půlnoc.

Nechť všichni dárci a účastníci přijmou vřelé díky.

Konče svůj dopis, volám prvému cvičitelskému běhu NJS hři-
mavé Na zdar!

Ant. Červenka, dop.

V New Yorku, dne 2. července 1899. — V úterý, dne 27. čer-
va po cvičení jsme se rozloučili s milým druhem a náčelníkem na-
ším, Sokolem Ferd. Martynem, který v pátek ráno nastoupí cestu
do Chicaga, jsa vyslán jednotou naší co posluchač cvičitelského bě-
hu tamtéž. Budeme jej zde sice postrádati, ale náhradou nám bude
to, že až přijede, budeme mít všestranně vzdělaného cvičitele. A
že br. Martyn se bude snažiti, by toho co nejvíce odposlouchal, o
tom jsme přesvědčeni.

O zmíněném večírku na rozloučenou byl přítomen též jeden z
bratrů Sokola Slovákého, kteří s námi cvičí, a ten několika srdeč-
nými slovy přál br. Martynym šťastnou cestu a "dobré pořízení",
ale při tom jej zároveň žádal, až vrátí se, aby nezapomněl též něco
z toho, co se naučí, sdělit s nimi, s bratry Sokola Slovákého, což
Sokol Martyn ochotně přislíbil, neboť jsme si všichni vědomi, s
čím zápasiti musí každá chudá jednota a zvláště bratři Slováci,
kteří nemají opory ani u časopisu, ani u tak zvaných "vlastenců".
kteří rádi se nechají jako vlastenci oslavovati, při banketech a růz-
ných příležitostech mají plná ústa národního uvědomění, ubohou
Slovač by samou laskou snědli, ale požádá-li je Sokol, anebo třeba
ubohý nějaký Slováček, by pro ně něco učinili, tu musejí dříve
klopit, a "z čeho jim máme platit, když sami nic nemáme", pravil
onen člen Sokola Slovákého. S členstvem jest to u nás zrovna
tak. Kdybychom za 15c. měsíčních příspěvků platili 8 dol. týdně
podpory, tu bychom měli členů dost — dodal. Avšak jest to mezi
námi lepší, a o mnoho li?

Kdyby Nár. Jed. Sokolská nevydávala časopis, mnoho-li našich
časopisů by si povšimlo, že stává zde kolem 4000 mužů sdružených
za účelem národního povznesení, tělesného i duševního vývinu,
sebevzdělávání, že jest zde Sokolstvo, které chce národu odchovati
zdravé a uvědomělé Čechy, kteří by ještě dlouho vzdorovali příboji
cizoty, tak dlouho, pokud jen by to možno bylo. P'odívejme se,
mnoho-li z těch "prominentních" vlastenců náleží ku sboru sokol-
skému mezi námi Čechy? Já jsem vždy věřil a věřím dosud, že
nejlepším vlastencem byl jest ten, který málo mluví a více myslí,
ale jednat nechá obyčejně za sebe toho, který mnoho mluví — a nic
neudělá, aspoň ne zadarmo, a jak jsem s vrchu řekl, já věřím, že
nejlepším národovcem jest náš český dělník. Z čí peněz postavena
byla Sokolovna a Národní dům zde? Jen z peněz našeho dělnictva.
Kdo nejdříve měl splacených 50 dollarů na kolky? Zase to byli
skoro jen Sokolové, kteří jsou živi jak se říká z ruky do úst. Mno-
ho-li z těch našich "kapitalistů" tam mělo anebo mají vklady na
kolky? A mají-li tam peníze uloženy, tedy je na kolky jistě nemají,
protože z těch nejdou úroky. Ovšem jsou mezi námi Sokolové,
kteří uložili každý cent, který měli na banku, do podniků našeho,
ale jsou také ti, kteří ještě ani jediný "kvódr" na kolke nezaplátili,
ač mohou. Zrovna tak jako Sokolovna a Nár. dům, též české svo-
bodomyšlné školy zdejší podporovány a vydržovány jsou výhradně
dělnictvem, ale nejen vydržovány, ale zase jest to skoro jen dělník,
který tam ditky své posílá, a dbá, by jeho děti jako on, si česky
napsat, přečíst a pohovořit mohly, až dorostou. Mezi dělným lidem
naším najdeme málo těch, kteří říkají: „Vždyť tady lítě česky
umět nepotřebuje, není mu to nic platné" — ale v neděli do kostel-
ní školy je pošle, to musí být.

Ovšem, kdyby každý český otec měl svých dítek posílat do
české školy, tu by dávno nebylo pro ně místa, ale každý otec neb
matka by měli dbát aspoň jednou za týden tu hodinku večer dítěto
s českou abecedou seznámit, a je-li dítěto jen trošku poslušné a
dbalé, ono se již samo chápe a učí se.

Tázal jsem se nedávno jednoho děvčete zde rozeného, které
přináleží též k našim Sokolkám, jestli chodila do české školy, že
tak pěkně mluví, čte a píše, odpověděla, že ne. Nuže, kde jsi se
tak dobře česky psát a číst naučila? tázal jsem se dále. "Já jsem
si umínila, že se musím naučit, dbala jsem a naučila jsem se a
žádný mi ničeho neukazoval, ani nenapovídá a šlo to." Děvče to
jest upřímnou Češkou a horlivou Sokolkou.

Asi před dvěma roky navrhol Sokol Aug. Tesař, by jednota
v zimním čase zařídila večerní českou školu pro ty Sokoly, kteří
česky mluví až vlasy vstávají a číst vůbec česky neumí a řídi by se
naučili, sami nyní říkajíce, že otec o to čerta dal, jestli chlapec
česky se naučí anebo ne. Návrh bratra Tesaře tenkrát byl odložen
na "neurčito". Já se ale na ten návrh ještě dobře pamatuji a po-
dotýkám jen tolik, že nebudeme-li my dbáti, že to zde dopadne
tak, jako u onoho sboru sokolského na západě, že se budou Soko-
lové obesílat do schůzí anglicky, neb česky nebudou umět. Proto
ten na "neurčito" odložený návrh bratra Tesaře bychom měli vzít
v úvahu, neboť u některého družstva ve cvičárně to již vypadá, jako
by mezi námi byli nějakí "Patrickové". Jeden cvičenec táže se
druhého: "What is it, roznožmo or odbožmo?" a druhý odpovídá:
„No, it is únožmo." To jest jen malá ukázka, a cvičitel neví nic.
A kdyby věděl, tedy s přísností by ničeho nepořídil, zde laskavá a

mírná domluva více pomůže, než rozkřiknutí se a hubování sebe větší.

Na dělnický svátek budou se odbývat závody v pořadových. Závodit mají všechny 4 sbory naší jednoty mezi sebou, každý sbor má být o třech četach a každá četa aspoň 12 Sokolů. Bude se závodit o praporec a vítězný sbor bude vždy první při vycházkách celé jednoty. Závody tyto slibují býti velmi pěkné a zajímavé a odbývat se budou v Jahelkovu Oak Hill parku. Jest tudíž na Sokolech, aby se jich účastnili a v čas do pořadových chodili, tak aby až dojde k závodům samotným, by každý nechtěl závodit, třeba ani nevěděl, kde je pravá anebo levá. Do těchto závodů může jíti každý Sokol, ať tlustý nebo tenký, krátký nebo dlouhý, jen když má dvě zdravé nohy a chce prodělat trochu toho "šlapání", aspoň snad se trochu naše pořadová zvelebi. Na zdar!

U sboru našeho jest již několik poměrně ještě mladých „tatičků“ a synové jejich jsou již také statnými Sokolky cvičícími, z nichž staří mají radost, vzpomínajíce na mládí, kdy oni do sboru sokolského vstupovali, tužili se a potom dívky své v duchu sokolském pro jednotu vychovávali. Však žel, jest též mnoho "tatičků" také Sokolů, kteří dorostlé syny mají, ale ku sboru sokolskému je nedají, raději je nechávají přistupovat ku všelikým klubům zábavním, jinak ale bezvýznamným, českým anebo anglickým, o jejich tělesnou výchovu se nestarajíce a o duševní málo a národně je zanedbávajíce úplně. Pro koho jsme postavili Sokolovnu? Pro sebe a pro naše dívky zajisté! Ale budeme-li naše dívky odchovávat pro cizí kluby, pak ti druhí, co přijdou po nás, nebudou mít ani potuchy o tom, proč jsme my strádali a stavěli, ti neť udou mít ani poňtí o duchu národním a o Sokolstvu. Vidíme to již dnes. Mladíci mají času nazbyt k bezúčelným toulkám po ulici, jejich jediným požitkem jsou cigarety, pivo, tanec! A jaký tanec! "Rag dance" a bůh ví, jak se ty všechny "ušlechtilé" tance jmenujou. A děvčata? ta jsou v některých případech o několik procent horší. Kdybyste rodičům takového děvčete řekli: "Dejte tu holku k Sokolkám, ať cvičí," řeknou: "Ona by se styděla cvičit v cvičebním obleku a skákat, dejte mi pokoj." Ale tančit a skákat, až jí sukne nad hlavou lítají, to se nestydí a mnohá maminka má ještě radost z takové holčice. Viděli jsme to několikrát, že jsme museli až některou panenku napomenat a pchroztit jí, že musí opustit místnost, nepřestane-li. Pokud jsem nevěděl, že jsou to Češky, bylo mi to lhostejné, ale když jsem je často slyšel česky, výmínečně, promluvit, tu jsem se zhrzil a zastyděl zároveň.

V neděli, dne 16. července usneseno jíti sborově na pic-nic Sokolek a tu bych upozorňoval, že zábavní výbor slibuje, že všichni starší Sokolové, kteří přijdou sborově na tento výlet, aspoň o 10 roků omládnou. Mladí ti přijdou tak jako tak, výbor Sokolek jest nyní v čilém vyjednávání stranu počasi s nebeskými "autoritami" a doufá, že to dobře dopadne. Záleží jenom na nás, abychom jedenkaždý v neděli 16. července se hodil do "munduru" a dostavil se do Sokolovny, odkud společně vyjdeme v hodinu, která bude v časopise oznámena.

Pěkný a pohodlný stejnokroj naše Sokolky daly na odpočinek, tak se aspoň zdá, neboť jsem je již dlouhý čas v kroji neviděl a přece jim tak pěkně slušel. Že by se Sokolky za svůj kraj styděly, tomu nevěřím. Mám spíše za to, že to vinou té zatrolené módy. Tak jako náš tak i kraj Sokolek jest pro vycházku nejvhodnější, a přece by ho mnohý Sokol na sebe nevzal ani za neví co. Proč? To jest hádankou. Raději na se vezme oškrobenou obruž až nad uši, takže ani hlavou pohnouti nemůže. Těsné oškrobené košili dá přednost před volnou a lehkou košili a kajdou sokolskou. Nu, paráda je paráda.

Dramatický sbor, jak se zdá, nelení a připravuje se k "velikým činům" na příští období. Tak uveřejnil již následující pořad her, které do Nového roku bude dávat: V září "Můj Vojtišek", v říjnu "Deborá", v listopadu "Furiant", v prosinci "Revuggiolo, loupežník z Apenin" a na Nový rok frašku se zpěvy a tanci.

To zajímavé, co minule jsem slíbil, to přijde později, možná že příště. Zatím Na zdar!

Alois Bohdanecký.

V St. Louis, dne 4. června 1899. — Rázným krokem blíží se doba kursu, doba, v níž skládáme mnoho naděje, že prospěje sborům sokolským.

Výkonný výbor již vícekrát vyslal cvičitele ku sbratřeným jednotám, avšak krátká doba pobytu cvičitele u jednoty nemohla zasadit pravý kořen ku systematickému cvičení. A hle, nyní může získat každá jednotka cvičitele ze svého středu za malý peníz, a tu jevíme tak málo nadšení, že jsem se až divil, když četl jsem poslední číslo Sok. Amerického, kde asi třetina sborů oznamuje svoje posluchače.

Některé menší jednoty oznamují, že posluchače do kursu vyslati nemohou. A přece jen řádným cvičitelem může se jednotka postaviti na pravé místo. Ku příkladu mohu směle tvrdit, že naše jednotka by si nemohla stát na tom stupni, kdyby nebylo cvičitele. Ti nezarytější nepřátelé musí sklonit šíji svoji před sborem, jenž vydá poslední haléř z kasy, aby zajistil českou budoucnost v Americe. I sbor náš jest jedním z oněch, přes vše že již rokováno v březnové schůzi o posluchači do kursu. Cvičitelství sbor podal v poslední schůzi zprávu odporučuje Sok. Augusta Tesaře za posluchače, zpráva ta sborem byla přijata a bratr Tesař jednohlasně zvolen. Zvolením cvičitele do kursu bude na čas zavřena denní škola, avšak dítkám prázdniny v tom čase neuškodí, neb zde jsou v červenci a srpnu velká horka, a pak nutné opravy v síni by školu na čas přerušily.

Cvičící členové měli by uvážit, že když výkonný výbor i sbory samy takových hmotných prostředků obětují ku docelení řádných sil cvičitelských, oni by dbáti měli o to, aby cvičení i přednášky pořádané byly a oni je také navštěvovali. Sbor náš má v Sokolu Tesařovi dobrého cvičitele a on jest volný pořádat podobné přednášky, jen kdyby členové cvičitelského družstva se dostavili (nestávají-li pouze na papíře) a tak kdybychom měli dobrého cvičitele 10 roků a on musel se odebrati náhodou tam, odkud není návratu, tu jsme nuceni opět hledat cvičitele jinde. Pakli Sokolové po skončení kursu nevezmou si do hlavy, že chtějí těžiti z vědomosti bratra, které nabyl v kursu, bude znalost theorie o málo více rozmnožena, než jest nyní.

Jednou blahořečil jsem zábavním schůzím, že se v nich učíme řečnit, a nyní bych již skoro litoval, nebo o malicherné věci u nás se řeční o překot a každá schůze trvá až do 12 hodin a mnohdy na hlavní věc nezbude nikdo, kdo by hlasoval, neb většina již sladce sní o bojích spolkového života v posteli.

Výbor na opravu stanov podal zprávu. O změnách, jež učinil, nebudu se zmiňovat, mnoho jsme neudělali, a také proč, vždyť když si přejeme něco krásného, tu strčíme stanovy do kapsy a voláme, že usnesení sboru jest přes vše. Bratři na stanovy měli ku každému článku podati jeho vysvětlení, aby si jej každý nevykládal jak sám chce.

Přednáškový výbor uspořádal poslední přednášku v sezoně a také se obecenstvu zavděčil. Prvním řečníkem byl Sok. Aug. Tesař. Přednášel „Sokolstvo a tělocvik.“ Líbil se zvláště, když prostými slovy vybízel rodiče, aby posílali dívky do cvičení. Řeč jeho přijata byla vše. Hlavní řečník byl pan Běl. On v krásně promyšlené řeči líčil sociální zařízení Českých bratří v 16. století. Škoda, že černý mrak, který na chvíli zahalil naše okolí, učinil přednášce konec. Při každé bouři totiž očekáváme cyklon, následkem čehož řečník nucen byl skončit. Avšak když se vyjasnilo, skončila přednáška dle programu. Smutné jest, že sedadla plní dámy, které se dostaví k vůli zábavnímu programu, a muži zůstanou doma, jakoby poučení nepotřebovali.

Ochotníci naši sehrali obraz ze života „Zlatá svatba“, namísto „Lišák a Smola“, poněvadž tito dva opozdili se někde v New Yorku, odkud jsou objednáni. Jsou však nám přislíbeni na otevření sezony na podzim.

Veřejné cvičení, pořádané 14. května, bylo částečně spozděno následkem změny cvičitele.

Poněvadž snad obecenstvo se obávalo velkého tepla, nebyla návštěva taková, jaká se dá očekávat.

Cvičení započalo v neděli ve dvě hodiny odpoledne. Za společného zpěvu písně „Hoj vzhůru pestrý Sokole“ asi 200 žáků, žačky, čekanců a členů nastoupilo ku cvičení pod vedením cvičitele A. Tesaře.

Program cvičení byl následující: Žakyně do 7 roků prostovik, žakyně od 7—14 roků švihadla a šátky, Sokolky kroužení kužely, žáci cvičení s tyčemi, čekanci a členové taktéž cvičení s tyčemi a na nářadí.

Nebuďte se rozpisovat o cvičení, neboť každý Sokol zná neuvěřitelnou píli Sokola Aug. Tesáře, kterou i tentokrát osvědčil a záctvo drželo se při cvičení statečně. Nadšení, s jakým obecenstvo vitalo každé vystoupení cvičenců, ba každý jich výkon, nedá se popsatí.

Každá matka, každý otec hledal se zarošeným okem svoje miláčky, aby se bavil jich vystoupením.

Jak mnoho značí tento okamžik, jaké city nesou se nitrem srdce Sokola! Pod perutí jejich hejna maličkých, kteří přichodem na svět přinesli si lásku ke všemu, co jest slovanského.

Tu pohlédneme v minulost, a hle, viděli jsme již častokrát řady těchto maličkých, avšak dorost mizel z řad sokolských. Či vinou? — Snad Sokolů? — Nikoli! Malé ono procento Čechů v Americe postavilo krásné dvorany, zakládalo knihovny, kluby, zájavní odbory, jen aby udrželo své doma, avšak marno! Za práci jsou ještě zneuznáni. A snad není druhého spolku v Americe, aby měl tolik protivníků jako Sokol! Snad dříve katolik uzná práci Sokolů, než svobodář, jenž se domnívá, že v cestě jeho plánů stojí Sokol.

Dovidám se, že náš sbor Sokolek Vlasta bude mít nový stejnokroj dle Sokolek v New Yorku. V stejnokroji pak chtějí odbývat výlet, k čemu jim volám Na zdar!

J. Dvořák, dopisovatel.

V Detroit, Mich., 5. července 1899.—(Z Těl. Jed. Sokol Budi-voj.)—Již dlouhý čas jednata naše v orgánu sokolském nepodala o sobě ani té nejmenší zprávy, až konečně donuceni jsme k tomu byli. V minulém čísle Sok. Am. ze dne 15. června dočetli jsme se článku "Zapomněli česky?" jehož většina týkala se pouze nás. Abychom vinu, kterou náš tajemník způsobil, objasnili, jsem nucen několika řádky celou tu věc vysvětliti.

Celá ta událost stala se vinou*) Sok. J. Tobiaše, který jazyka anglického více užívá než českého, takže v té pilné jeho práci, by svolal mimořádní schůzi, která se tuším týž den odbývatí měla, pozpamněl použití jazyka českého a nechal listky poštovní natisknouti v jazyku anglickém, což mnoho chvalitebné nebylo. Druhá větší jeho vina byla ta, že jeden z oněch zbývajících listků upotřebil k vyřízení jakési záležitosti s Nár. Jed. Sokolskou. Tim se dopustil velkého hříchu, čehož se ani sám nenařadil, že přestoupil stanovy N. J. S., což však po vykonaném skutku uznal i vystříhá se budoucně, by řádky, které jsme v posledním čísle Sok. Am. četli, vinou jeho neb někoho z nás opět jednotu naši netížily.

Pisatelé oněch řádků nikdo z nás nemá za zlé, ba spíše by mu mohl za to mnohý poděkovati a dobře si vždy časopis prohlédnouti, by na příště věci takové se nedopustil a Sokol J. Tobiaš nebuďte za zlé míti ani mně, že já se o věci té zmiňuji, neb on sám ví, že naše jednota si toho přeje, by vina v Sok. Am. objasněna byla.

Co se týče mateřské řeči, doufám, že v Detroit, ačkoli jest nás tu malá hrstka Čechů, řeč česká nevyhyne, neb každý z bratrů našich hledí, by mládež naše jazyku českému vyučována byla.

Více psáti nemohu, neb se mi nedostává času.

Se sokolským pozdravem "Na zdar!"

O. Kostka.

* V New Yorkských Listech čteme: „Na Decoration Day (30. května) otevřena bude v dolejší městě na východní straně nová veřejná tělocvična, moderně zařízená a lidu kdykoliv přístupná. Tělocvična zaujímá dva akry v Seward parku, který ohraničen jest ulicemi Hester, Canal, Essex a Suffolk a byla zřízena nákladem Outdoor Recreation League, jejíž nákladem bude též vydržována. Jest to spolek, který hledí učiniti pěstování tělocviku přístupným nejširším vrstvám lidu a prostředky k tomu cíli čerpá z dobrovolných příspěvků četných lidumilů. — Celý Seward park, který sestává ze tří částí, věnován bude nyní tělocviku, tělocvičným hrám a hrám dětek. Největší část parku zaujímá vlastní tělocvična, kde naleznete bradry, bradla, všeho druhu žebříky, šplhadla, koně, kozy, slovem veškeré nářadí, jež moderní tělocvična vyžaduje; vše tam bude též, čeho třeba je ku hře „basket ball“ a k jiným hrám, dále dlouhá dráha pro běh a zařízení pro skoky a j. — Druhá část tělocvičny věnována bude zase úplně zábavě dětek, jež naleznou

*) P. r. — Minime spíše, že nedopatřením pouhým.

tam houpačky, množství mořského písku z Cooney Islandu, velkou prostoru pro hraní croquetu a jiné zařízení pro zábavu, osvěžení a zároveň utužení dětek velice prospěšný. Poblíž tohoto dětského oddělení budou řady pohodlných židlic pro matky dětek; též na prostornou šatnu a j. bylo pamatováno. — James H. Mullin, který bude mít vrchní dozor v tělocvičně, jest nadšen tímto podnikem. „Věřím“, pravil, „že zdravé tělo činí též ducha zdravým, a zdravý duch dělá dobré občany. Jsem přesvědčen, že zdraví okolní mládeže značně dá se po čase zlepšiti.“ — Přístup do tělocvičny bude každému volný. V zimě zařízeno bude v tělocvičně rozsáhlé kluziště.“

Příjem a vydání N. J. S. za měsíc červen 1899.

Příjem:

Červen 5 Sokol Slovanská Lípa v Chicagu k vyrovnání do konce ledna 99	\$50 00
8. Těl. Jed. Sokol, Westfield, dopl. za IV. 98	1.20
spl. na I. 99	3 00
Titíž za 10 výtisků Boh. p. & p.	50
10. TJS v Linwood dopltek na II. 99	10
14. TJS v Newarku za 10 výt. B. p. & p.	50
22. TJS Hvězda Západu v Black Wolf za II. 99	4.00
L. A. Fischel ve Filad. za XIX. roč. Sok. Am.	.50
24. Pokrok Západu za knihy	.53
26. TJS Bohemia v Bohemii za II. 99	3.80
Sok. Jed. Slovan ve Filad. dopl. na I. 99	1.70
za II. 99	8.80
přepl. na III. 99	.40
29. TJS Žižka v Bruno dopl. na I. 99	.40
spl. na II. 99	3.60
Titíž za 30 výt. Boh. p. & p.	1.50
30. TJS v Milligan za II. 99	16.60
TJS Jiří z Poděbrad v Clarkson za I. 99	4.60
za II. 99	4 60
Úhrnem	\$106.33
Hotovost z min. měsíce	1834.77
Úhrnem	\$1941.10

Vydání:

Červen 5. Sok. Slov. Lípa přisp. na školu těl. za r. 98	\$50.00
19. Pořadatelé Sok. Am. za měsíc červen	20.00
Těmuž náhradou za dopravu starých pošt. známek do Čech	1.45
Fr. Lierovi za 1000 malých list. pap. s tiskem	2.00
za 100 velkých 2c. obálek s tiskem pořadatelé	3.00
poštovné z nich do Chicaga	.24
za 3000 výt. Sok. Am. pro červen s výpravou a známkami	85.60
23. TJS v Milligan pro posluchače běhu cvič. na cestu do Chicaga	16.45
26. TJS ve Schuyler taktéž	14.65
TJS Karel Jonáš v Abie taktéž	14.67
29. J. Kutovi posl. běhu cvič. na cestu z East Islip do New Yorku	1.30
Úhrnem	\$209 36

Příjem ... \$1,941.10

Vydání ... 209.36

Hotovost \$1,731.74 a sice \$ 339.00 v úp. Spoj. St. a 1392.74 u pokladníka a na bance
\$1731.74

Listárna tiskaře.

K vůli opožděnému zaslání a nedostátku místa nebylo lze otisknouti v tomto čísle red. čl. "Prvý cvičitelský běh N. J. S.", popis slavnosti položení základního kamene k budově Sokola Chicaga, "Sokol Americký" a některé drobnosti.

Do Detroit.

Všem členům Těl. Jed. Sokol Podlípny sloužím k vědomí, že příští tři měsíce nebudou pořadová cvičení odbývana.
Boh. Masák, taj.

Členové novi a vyloučení.

Do Sokola Česko-Zábavního v Clevelandu přijati Josef Semrad, Josef Kotalík, Jan Červenský, Ludvík Lokajček, Frant. Picha, Jan Laiš, Josef Halama, Frant. Ledvína a Karel Rozhon.

Jan Žák, jed

Ze Sok. Jed. Blesk v Baltimore vyloučen pro neplacení Jan Novotný.

Sylv. Stiegler, dop.

Do TJS v East Islip přijati dne 17. června V. Jiřinec, Jan Souhrada a na odstupní listinu znovu přijat V. Houlík.

Fr. Tůma, taj.

Do TJS v Little Ferry přijati dne 25. května Antonín Adamec a Václav Kour.

Václav Tůma, taj.

Do TJS Tyrš v Chicagu přijat dne 13. června Josef E. Kovařík; odstoupil Václav Machovec.

Josef Kostka, taj.

Do TJS v Omaze přijati Josef Vrána a F. J. Kutak.

Boh. W. Bartoš, taj.

Do TJS v St. Louis přijat byl v květnu Fr. Malý, v červnu Jul. Břinda, Bedřich Scholler a Václav Trška; zemřel 18. června

Alois Vrána; odstoupil v červnu Josef Novák; pro neplacení sborových příspěvků vyloučení v červnu Josef Bergman a Vojt. Valach.

Fr. Široký, taj.

Do TJS v South Omaze přijati Josef Charvát, Dominik Hlávka a Frant. Benák. Odstupní listinu vyzvedl si Filip Kraus.

Jos. Vonásek, star.

Fr. Radil, taj.

Do TJS Vlast v Chicagu přijat byl 18. června Jan Dudáček.

M. Pešek, taj.

Do Sokola Čech v Clevelandu přijati Josef Mazač a Fr. Bauš; navržen Václav Bežváf.

V. J. Štibr, jed.

Do TJS Čechie v Chicagu přijat dne 3. června Otto Sktivan; v týž den vystoupil ze sboru dobrovolně Josef Sedloň.

Ant. Havlík, taj.

Do TJS v New Yorku přijati dne 26. června t. r. Fr. Kadlec ml. a po úplném se vyrovnání bývalý Sokol Emil Turek. Odstoupil Frant. W. Pulec pouze na čas a Jan Vodička. Pan Boh. Kavan ponechán ku přijmutí na dobu 1 měsíce. Zemřeli Karel Chobot dne 9. června a Frant. Řehák dne 12. června. Navržen jest Václav Vysekal, 1336 I. Ave.

Alois Bohdanecký, účetní

Do TJS Podlipný v Detroit přijat František Šimon.

Boh. Masák, taj.

ADRESÁŘ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

VÝKONNÝ VYBOR NÁRODNÍ JEDNOTY SOK. V NEW YORKU:

Schůze každé 1. pondělí v měsíci.

Al. Wokal, starosta, 1 Skillman Ave., L. I. City, N. Y.; F. Vozáb, nám., 374 Rowson St., L. I. City; Jos. Říha jed., 434 E. 58th St. Jos. Wocel tajemník, 607 E. 83rd St.; Jos. Brodil, pokladník, 336 E. 78th St.; výbor těloevičný: Jos. Kadlec, Jan Pavlík, Fr. Lier; výbor účetní: M. Grabenstein, F. Kačerovský a Vinc. Zvoník. Náč. Ferda Martyny, 1457 Ave. A, New York; podnáč. J. Štibr, 84 McBride st., Cleveland, O. a Fd. Engelthaler, Ced. Rapids, Ia.

Župa Východní, sídlo v New Yorku.

Ústř. výb.: st. Fr. Chrastil, jed. Ant. W. Švarc, 258 Graham Ave. Brooklyn, pokl. V. Hampl, náč. Fr. Bartuněk 403-72nd St., podnáč. V. Hampl a K. Řehoř, fin. výbor V. Křížek, K. Řehoř a J. Uher.

SOK. JED. BLESK Baltimore; (3. pátek), Sylv. Stiegler, dop., 1006 N. Castle-St.

T. J. S. BOHEMIA, Bohemia, L. I., N. Y., (posl. sobotu) Karel Růžička, jed.

T. J. SOKOL Brooklyn, N. Y., taj. Jan Walthausen 63 Whipple St.

SOKOL CLEVELAND, (3. ned.), taj. Frank Skala, 158 Croton St.

SOKOL ČECH, Cleveland, O.; (2. neděli), taj. V. J. Štibr, 2177 Wilson Av.

SOKOL ČESKO ZABAVNÍ, Clev. O., Jan Žák, 160 Iona St.

T. J. S. BUDIVOJ, Detroit, Mich., (první pondělí) J. C. Tobias 71 Home B'k Bldg.

T. J. S. PODLIPNÝ, Detroit, Mich.; (druhý pátek), Boh. Masák, 15 Nall Avenue.

T. J. SOKOL, East Islip, L. I., N. Y., (posl. sobotu) Fr. Tůma, taj.

T. J. SOKOL, Little Ferry, N. J., (čtvrtý čtvrtek) Vác. Tůma, P. O. Box 11.

T. J. S. FUEGNER, L. I. City, N. Y., (2. sobotu) taj. M. Beneš, 288 Rowson St.

T. J. SOKOL Newark, N. J., (druhé pondělí) Vinc. Rychetský 335 W. Kinney St.

S. J. SVORNOST, Morrisania N. Y., Max Grabenstein, 3493-3rd Av.

F. J. SOKOL, New York; (schůze 2. a posl. pondělí, 420-22-24 E. 71st St.) taj. J. L. Jedlička, 420-422-424 E. 71st St.

SOK. JED. SLOVAN, Philadelphia Pa., (1. pondělí) Vác. Morávek, 1418 N. Front St.

T. J. SOKOL Westfield, Mass.; (1. a 3. čtvrtek), taj. B. Kupec, 8 Sycamore St.

Župa Střední, sídlo v Chicagu, Ill.

Noví úředníci župní na 1899: Náčelník Voj. Čuchna, podnáčelníci Ant. Červenka a Karel Hybler, pokl. Fr. Sklenář, taj. Kar. Hybler, 824 So. Ashland Ave.

PLZ. SOK. Chic.; (2. a 4. čtvrtek) A. Laadt, 684 Blue Island ave. SOKOL CHICAGO, Chic., jed. F. D. Novák 1060 So. Kedzie Ave. KLATOVSKY SOKOL, Chic.; (2. a 4. úterý) taj. Ant. L. Stejskal, 928 W. 19th St.

TĚL. J. ČECHIE Chicago; (1. a 3. sobotu), taj. Anton Havlík 525 Evergreen Ave.

T. J. S. TABOR, Chicago, Ill., (1. a 3. čtvrtek), taj. F. Herzinger, 1433 So. 41 Ave.

T. J. S. TYRŠ, Chicago, Ill. (2. úterý v č. 585-87 Centre ave., roh 18. ul.) A. Tittl, 625 Laflin St.

T. J. S. VLAST, Chicago, Ill., (3. neděli v č. 3000 Union ave., roh 30. ul.) Mat. Pešek, 183-28th Pl.

ČES. AM. SOKOL Manitowoc, Wis.; (2. středu), taj. J. Hejduk, 708 Chicago St.

TĚL. J. SOKOL, Milwaukee, Wis.; (2. a 4. čtvrtek v Čes. Am. Sini) Ant. Šabart, 1312 Vine St.

T. J. SOKOL St. Louis, Mo.; (2. a 4. pondělí), taj. F. Široký, 4705 Nebraska Ave.

Župa Západní, sídlo v Omaze, Neb.

Ústř. výb.: Starosta A. Kment, 1245 So. 15th St., taj. V. J. Šebek, 1407 So. 4th St., náčelník F. S. Fiala, 1718 So. 8th St., John Mathausen, Václav Kunc a J. R. Fiala.

T. J. S. KAREL JONAS, Abie, Neb., (1. neděli) J. D. Hasík.

TJS. HVĚZDA ZÁPADU, Black Wolf, Kansas, (1. neděli), taj. J. F. Macek.

T. J. SOKOL ŽÍŽKA, Bruno, Neb.; (1. neděli), taj. Vác. Blatný.

TYRŠ C. R. SOK., Cedar Rapids, Ia.; (1. neděli), J. J. Hrbek taj., 1306 S. 2nd Ave.

T. J. S. JIŘÍ PODĚBRAD, Clarkson, Neb., taj. Jan D. Wolf

T. J. SOKOL, Crete, Neb., (2. neděli), taj. A. Daniel.

T. J. S. KOMENSKÝ, Humboldt, Neb., F. J. Novák.

T. J. SOKOL, Linwood, Neb., taj. Frank Dočekal.

F. J. S. Milligan, Neb., (2. neděli), Frank Hrdý, jed.

T. J. SOKOL Omaha; (2. čtvrtek), taj. W. B. Bartoš, 1418 Rear Popleton Ave.

T. J. S. Plattsmouth, Neb., (2. pondělí) taj. Ant. Hudeček, box 940.

T. J. SOKOL, Prague, Neb., (2. pond.) Tom. Vlasák, zap.

F. J. SOKOL, Schuyler, Neb., (2. neděli), taj. R. A. Daříček.

T. J. SOKOL, So. Omaha, Neb. (1. pon.) taj. F. Radil, 16th & S St.

T. J. S. KAREL JONAS, Wilson, Kansas; jed. J. W. Somer.

„Sokol Americký“, časopis Sokolstva čes.-ameríc. Nákladem výkonného výboru Národní Jednoty Sokolské.

VYCHÁZÍ 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE V NEW YORKU, N. Y.

Dr. K. Štulík, pořadatel, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill. Jos. Říha, jednatel výk. výb. N. J. S., 434 E. 58th St., New York

Veškeré dopisy pro „SOKOLA AMERICKÉHO“ bndtež zasílány pořadateli.